(Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaselt vastuvõetud aktid)

NÕUKOGU OTSUS 2004/658/ÜVJP,

13. september 2004,

Euroopa Kaitseagentuuri üldeelarve suhtes kohaldatavate finantssätete kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse nõukogu 12. juuli 2004. aasta ühismeedet 2004/551/ÜVJP Euroopa Kaitseagentuuri loomise kohta, [1] ja eriti selle artikli 18 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

(1) Ühismeetmega 2004/551/ÜVJP sätestatakse, et üldeelarve suhtes kohaldatavad finantssätted peab kiitma heaks nõukogu ühehäälselt. Vajaduse korral vaatab juhtorgan käesoleva ühismeetme vastuvõtmisest ühe aasta jooksul läbi ja parandab käesolevaid sätteid.

(2) Juhtorgan peaks kõnealuste sätete läbivaatamisel arvestama Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivi 2004/18/EÜ ehitustöö-, tarne- ja teenuselepingute riigihankemenetluste koordineerimise kohta [2] sätteid ning peaks samuti tegelema agentuuri poolt sõlmitavate lepingute küsimusega valdkondades, milles ei kohaldata direktiivi 2004/18/EÜ ja kus liikmesriigid võivad võtta meetmeid EÜ asutamislepingu artikli 296 alusel.

(3) Peale selle sätestab ühismeede 2004/551/ÜVJP, et juhtorgan võtab tegevjuhi ettepaneku alusel vajaduse korral vastu rakenduseeskirjad eelarve täitmise ja kontrolli kohta, eelkõige mis puudutab riigihankeid, ilma et see piiraks asjaomaste ühenduse eeskirjade kohaldamist. Juhtorgan peaks eelkõige kindlustama, et varustuskindluse nõuded ning kaitsesaladuse ja intellektuaalomandi õiguste kaitset reguleerivad nõuded võetakse nõuetekohaselt arvesse.

(4) Lisas osutatud finantssätteid ja reegleid ei kohaldata ühismeetme 2004/551/ÜVJP artiklites 20 ja 21 osutatud sihtprojektide ja -programmide suhtes. Juhtorgan peaks püüdma kehtestada sätted ja eeskirjad sihtprojektide ja -programmide kohta.

(5) Euroopa Kaitseagentuuri esialgne 2004. aasta üldeelarve keskendub tegevuse alustamisele ning finantssätted tuleks sätestada viivitamatult, et võimaldada selle tõrgeteta täitmine,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Kaitseagentuuri üldeelarve täitmise ja kontrolli suhtes kohaldatavad finantssätted on sätestatud käesoleva otsuse lisas. Kõnealused finantssätted kehtivad 13. septembrist 2004 kuni nende läbivaatamiseni, muutmiseni või kinnitamiseni vastavalt ühismeetme 2004/551/ÜVJP artikli 18 lõikele 1, või kuni 31. detsembrini 2005, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Artikkel 3

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 13. september 2004

Nõukogu nimel
eesistuja
B. R. BOT

[1] ELT L 245, 17.7.2004, lk 17.
[2] ELT L 134, 30.4.2004, lk 114.

LISA

FINANTSSÄTTED, MIDA KOHALDATAKSE EUROOPA KAITSEAGENTUURI ("agentuur") ÜLDEELARVE SUHTES

I JAOTIS

AASTASUS

Artikkel 1

1. Tegevjuht võib teha ümberpaigutusi ühest jaost teise ühtekokku kuni 10 % ulatuses eelarveaasta assigneeringutest, ühest peatükist teise ja ühest artiklist teise.

2. Kolm nädalat enne lõikes 1 osutatud ümberpaigutuste tegemist teatab tegevjuht juhtorganile oma kavatsustest. Kui mis tahes liikmesriik esitab kõnealuse aja jooksul mõjuvaid põhjusi, teeb juhtorgan oma otsuse.

3. Tegevjuht võib ümberpaigutusi teha artiklite vahel ja teha juhtorganile ettepanekuid muude ümberpaigutuste kohta.

Artikkel 2

1. Assigneeringud, mida ei ole kasutatud selle eelarveaasta lõpuks, mille eelarves need on kavandatud, annulleeritakse.

2. Siiski võib eelarveaasta lõpuks veel täitmata kulukohustuste assigneeringutest üle kanda järgmised summad:

a) summad, mis vastavad kulukohustuste assigneeringutele, mille puhul enamik kohustuse võtmise menetluse ettevalmistusjärkudest on 31. detsembriks lõpule viidud. Seejärel võib need summad siduda järgneva aasta 31. märtsini;

b) summad, mida on tarvis juhul, kui eelarveaasta viimasel veerandil on loodud programm või projekt, kuid agentuur ei ole jõudnud 31. detsembriks siduda eelarves selleks ette nähtud assigneeringuid.

3. Makseteks ettenähtud assigneeringutest võib üle kanda summad, mida on vaja olemasolevate kulukohustuste või nende katmiseks, mis on seotud ülekantud kulukohustuste assigneeringutega, kui järgneva eelarveaasta asjakohastel ridadel ettenähtud assigneeringud ei kata vajadust. Agentuur kasutab kõigepealt jooksvaks eelarveaastaks kinnitatud assigneeringuid ega kasuta ülekantud assigneeringuid enne, kui esimesena nimetatud on ammendunud.

4. Reservi arvatud assigneeringuid ja personalikuludeks mõeldud assigneeringuid ei või üle kanda.

5. Kasutamata sihtotstarbeline tulu ja ühismeetme 2004/551/ÜVJP artiklis 15 osutatud sihtotstarbelisest tulust tulenevad assigneeringud, mis on kasutatavad 31. detsembril, kantakse automaatselt üle ja neid võib kasutada üksnes sellele tulule määratud otstarbel. Kõigepealt tuleb kasutada neid assigneeringuid, mis vastavad ülekantud sihtotstarbelisele tulule.

6. Tegevjuht esitab juhtorganile ettepanekud ülekandmise kohta igal aastal 15. veebruariks. Juhtorgan teeb oma otsuse 15. märtsiks.

II JAOTIS

ÜLDEELARVE TÄITMINE

1. PEATÜKK

Finantsjuhtimises osalejad

1. jagu

Ülesannete lahususe põhimõte

Artikkel 3

Eelarvevahendite käsutaja ja peaarvepidaja ülesanded on lahutatud ja neid ei või omavahel ühendada.

2. jagu

Eelarvevahendite käsutaja

Artikkel 4

1. Tegevjuht täidab agentuuri nimel eelarvevahendite käsutaja ülesandeid.

2. Agentuur määrab oma sisehalduseeskirjades asjakohase tasandi töötajad, keda tegevjuht võib volitada agentuuri töökorras sisalduvate tingimuste kohaselt täitma eelarvevahendite käsutaja ülesandeid, delegeeritavate volituste ulatuse ja volitatud esindajate võimaluse neid omakorda edasi volitada.

3. Eelarvevahendite käsutaja volitusi delegeeritakse või delegeeritud volitusi delegeeritakse edasi üksnes ühismeetme 2004/551/ÜVJP artikli 11 lõike 3 alalõikes 3.1 osutatud isikutele.

4. Volitatud või edasivolitatud eelarvevahendite käsutajad võivad tegutseda üksnes volikirjas või edasivolitamiskirjas sätestatud ulatuses. Vastutavat volitatud või edasivolitatud eelarvevahendite käsutajat võib tema ülesannete täitmisel abistada üks töötaja või mitu töötajat, kellele usaldatakse eelarvevahendite käsutaja vastutusel teatavate eelarve täitmiseks ja raamatupidamisaruandluseks vajalike toimingute tegemine.

Artikkel 5

1. Eelarvevahendite käsutaja vastutab tulude ja kulude usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtete kohase haldamise ning seaduslikkuse ja korrakohasuse tagamise eest.

2. Kulude haldamisel võtab volitatud või edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja eelarvelisi kulukohustusi ja juriidilisi kohustusi, tõendab kulusid ja kinnitab makseid ning valmistab ette assigneeringute kasutamist.

3. Tulude haldamine hõlmab saadaolevate summade eelarvestuste koostamist, nõuete kindlaksmääramist ja sissenõudekorralduste väljastamist. See hõlmab kohasel juhul ka kindlaksmääratud nõuetest loobumist.

4. Juhtimiskeskkonna ja rahastatavate meetmete laadiga seotud ohte asjakohaselt arvesse võttes kehtestab volitatud eelarvevahendite käsutaja agentuuri vastuvõetud miinimumnõuete kohaselt organisatsioonilise struktuuri ja oma ülesannete täitmiseks kohandatud juhtimis- ja sisekontrollimenetlused, sealhulgas vajaduse korral järelkontrollimise. Enne toimingu heakskiitmist kontrollitakse selle teostus- ja finantsaspekte; kontrollijaks ei või olla toimingu algatanud isik. Toimingu algatamine ning selle eel- ja järelkontrollimine on eraldiseisvad ülesanded.

5. Kõikidel töötajatel, kes vastutavad finantstoimingute kontrollimise eest, peavad olema vajalikud kutseoskused. Nad täidavad agentuuri kehtestatud kutsestandardeid.

6. Kui töötaja, kes osaleb finantsjuhtimises ja tehingute kontrollimises, leiab, et otsus, mille täitmist või millega nõustumist tema ülemus temalt nõuab, on eeskirjavastane või vastuolus usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtete või kutse-eeskirjadega, mida ta peab täitma, teatab ta sellest volitatud eelarvevahendite käsutajale kirjalikult ja kui viimane ei võta meetmeid, artikli 13 lõikes 4 osutatud toimkonnale. Õigusvastase tegevuse, pettuse või korruptsiooni korral, mis võib kahjustada agentuuri huve, teatab eelarvevahendite käsutaja sellest kohaldatava õigusega määratud asutustele või organitele.

7. Eelarvevahendite käsutaja annab juhtorganile oma ülesannete täitmisest aru iga-aastase tegevusaruande vormis, millele on lisatud finants- ja juhtimisteave. Selles aruandes võrreldakse tegevuse tulemusi seatud eesmärkidega ja esitatakse tegevusega seotud riskid ning kirjeldatakse käsutusse antud vahendite kasutamist ja sisekontrollisüsteemi toimimist. Siseaudiitor tutvub aastaaruande ja muude üksikasjalike andmetega.

3. jagu

Toimingu algatamise ja kontrollimisega seotud ülesannete lahusus

Artikkel 6

1. Toimingu algatamine tähendab kõiki toiminguid, mida tavaliselt teevad artikli 5 lõigetes 4 ja 5 nimetatud töötajad ja millega valmistatakse ette eelarve täitmist, mida teostab volitatud või edasivolitatud pädev eelarvevahendite käsutaja.

2. Toimingu eelkontrollimise all mõistetakse kõiki eelkontrollimisi, mille on välja töötanud vastutav eelarvevahendite käsutaja, et kontrollida eelkontrollimise teostus- ja finantsaspekte.

3. Iga toimingu puhul tuleb teha vähemalt eelkontroll. Selle kontrolli eesmärk on kindlaks teha, et:

a) kulud ja tulud on asjakohased ja vastavad kohaldatavatele sätetele, eelkõige eelarve ja asjakohaste õigusaktide sätetele ning kõikidele asutamislepingute rakendamisega seotud vastuvõetud aktidele, kohaldatavatele õigusaktidele ning vajaduse korral lepingu tingimustele;

b) kohaldatakse usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet.

4. Tõendavate dokumentide ja vajaduse korral kohapealsete kontrollimiste järelkontrollimisega tagatakse, et eelarvest rahastatud toimingud on nõuetekohaselt teostatud ja et eelkõige lõikes 3 nimetatud kriteeriumid on täidetud. Neid kontrollimisi võib korraldada riskianalüüsi kasutades valimimeetodi alusel.

5. Lõigetes 2 ja 4 nimetatud kontrollimiste eest vastutavad ametnikud ja muud töötajad ei või täita lõikes 1 nimetatud töötajate vastutusel olevaid algatamisega seotud ülesandeid ega olla nende alluvad.

4. jagu

Juhtimis- ja sisekontrollimenetlused

Artikkel 7

Juhtimis- ja sisekontrollisüsteemide ja -menetluste eesmärk on:

a) saavutada agentuuri poliitika, programmide ja meetmete eesmärgid usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte kohaselt;

b) täita EL õiguse sätteid ja agentuuri kehtestatud kontrollistandardite miinimumnõudeid;

c) kaitsta agentuuri vara ja teavet;

d) vältida ja avastada eeskirjade eiramist, eksimusi ja pettust;

e) kindlaks teha ja vältida juhtimisega seotud riske;

f) tagada usaldusväärse finants- ja juhtimisteabe koostamine;

g) säilitada tõendavaid dokumente, mis on seotud eelarve täitmise ja eelarve täitmise meetmetega ning tulenevad nendest;

h) säilitada dokumente, mis on seotud agentuuri nõutud eeltagatistega, ja pidada nende asjakohaseks kontrollimiseks päevikut.

5. jagu

Peaarvepidaja

Artikkel 8

Agentuur nimetab ametisse peaarvepidaja ühismeetme 2004/551/ÜVJP artikli 11 lõike 3 alalõikes 3.1 osutatud personali seast. Juhtorgan on kohustatud nimetama peaarvepidaja ametisse tema eripädevuse alusel, mida tõendab diplom või sellega samaväärsed erialased töökogemused.

Artikkel 9

1. Peaarvepidaja vastutab agentuuris:

a) maksete nõuetekohase sooritamise, tulude kogumise ja kinnitatud saadaolevate summade sissenõudmise eest;

b) raamatupidamisaruannete esitamise ja auditeerimise eest;

c) raamatupidamisarvestuse eest;

d) raamatupidamiseeskirjade ja -metoodika ning kontoplaani kehtestamise eest;

e) raamatupidamisarvestuse süsteemide kehtestamise ja heakskiitmise eest ning vajaduse korral selliste eelarvevahendite käsutaja sisseseatud süsteemide kehtestamise eest, mis on mõeldud raamatupidamisandmete koostamiseks või põhjendamiseks;

f) rahahalduse eest.

2. Peaarvepidaja hangib eelarvevahendite käsutajatelt kogu vajaliku teabe, mida on vaja agentuuri varasid ja eelarve täitmist tõeselt kajastavate raamatupidamisaruannete koostamiseks, kusjuures eelarvevahendite käsutajad tagavad sellise teabe usaldusväärsuse.

3. Kui artiklis 11 ei ole teisiti sätestatud, on ainuüksi peaarvepidajal õigus hallata raha ja muud vara. Ta vastutab nende säilimise eest.

Artikkel 10

Peaarvepidaja võib oma kohustuste täitmisel delegeerida teatavad ülesanded ühismeetme 2004/551/ÜVJP artikli 11 lõike 3 alalõikes 3.1 osutatud alluvatele. Volikirjas täpsustatakse volitatutele usaldatud ülesanded.

6. jagu

Avansikontode haldaja

Artikkel 11

Väikeste summade maksmiseks ja muude tulude kogumiseks peale osalevate liikmesriikide osamaksete võib sisse seada avansikontod, mida varustab vahenditega agentuuri peaarvepidaja ja mille eest vastutavad viimasena nimetatu määratud avansikontode haldajad.

2. *PEATÜKK*

Finantsjuhtimises osalejate vastutus

1. jagu

Üldeeskirjad

Artikkel 12

1. Ilma et see piiraks distsiplinaarmeetmete võtmist, võib volitatud või edasivolitatud eelarvevahendite käsutajad ametisse nimetanud organ nende volitamise või edasivolitamise ajutiselt või lõplikult tühistada.

2. Ilma et see piiraks distsiplinaarmeetmete võtmist, võib peaarvepidaja ametisse nimetanud organ igal ajal ajutiselt või lõplikult peatada tema ametivolitused.

3. Ilma et see piiraks distsiplinaarmeetmete võtmist, võib avansikontode haldajad ametisse nimetanud asutus igal ajal ajutiselt või lõplikult peatada nende ametivolitused.

4. Käesoleva peatüki sätted ei piira kriminaalvastutust, mida võidakse käeolevas artiklis osutatud isikute suhtes kohaldada asjakohaste siseriiklike õigusnormide ja samuti kehtivate sätete alusel, mis käsitlevad Euroopa ühenduste finantshuvide kaitset ja võitlust Euroopa ühenduste ametnikke või liikmesriikide ametnikke hõlmava korruptsiooni vastu.

5. Eelarvevahendite käsutaja, peaarvepidaja ja avansikontode haldaja suhtes võib rakendada distsiplinaarmeetmeid ja esitada rahalise hüvitamise nõudeid. Õigusvastase tegevuse, pettuse või korruptsiooni korral, mis võib kahjustada agentuuri huve, suunatakse küsimus kohaldatava õigusega määratud asutustele või organitele.

2. jagu

Volitatud ja edasivolitatud eelarvevahendite käsutajate suhtes kohaldatavad sätted

Artikkel 13

1. Eelarvevahendite käsutajat võidakse kohustada täielikult või osaliselt hüvitama kahju, mis agentuur on kandnud raske rikkumise tagajärjel, mis ta on toime pannud oma ülesannete täitmisel või seoses nende täitmisega, eriti kui ta määrab kindlaks sissenõutavaid summasid, väljastab sissenõudekorraldusi, võtab kulukohustusi või allkirjastab maksekorraldusi finantssätteid eirates. Sama kehtib juhul, kui ta paneb toime raske rikkumise, mis seisneb selles, et ta ei koosta dokumenti, mis tõendab saadaolevat summat, või selles, et ta ei väljasta sissenõudekorraldust või viivitab selle väljastamisega põhjendamatult, või selles, et ta ei väljasta maksekorraldust või viivitab selle väljastamisega põhjendamatult, mistõttu kolmas isik võib esitada agentuuri vastu nõude.

2. Kui volitatud või edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja leiab, et otsus, mille tegemine on tema ülesanne, on eeskirjavastane või vastuolus usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega, teatab sellest volitajale kirjalikult. Kui volitaja annab volitatud või edasivolitatud eelarvevahendite käsutajale põhjendatud ja kirjalikud juhised kõnealuse otsuse tegemiseks, ei saa eelarvevahendite käsutajat vastutusele võtta.

3. Oma üksuse piires edasivolitamise korral jääb volitatud eelarvevahendite käsutaja vastutavaks sisseseatud juhtimis- ja sisekontrollisüsteemide toimimise ja edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja valimise eest.

4. Agentuur moodustab sõltumatult tegutseva finantsrikkumiste uurimise toimkonna, kes teeb kindlaks, kas on toimunud finantsrikkumine, ja missugused on võimalikud tagajärjed. Selle toimkonna arvamuse põhjal otsustab agentuur, kas algatada menetlus distsiplinaarvastutuse kohaldamiseks või kohustada asjaosalisi hüvitist maksma. Kui toimkond avastab süsteemseid probleeme, saadab ta aruande koos soovitustega eelarvevahendite käsutajale ja volitatud eelarvevahendite käsutajale, tingimusel et viimane ei ole asjaosaline, ning siseaudiitorile.

3. jagu

Peaarvepidajate ja avansikontode haldajate suhtes kohaldatavad sätted

Artikkel 14

Peaarvepidajalt võib nõuda, et ta hüvitaks tervikuna või osaliselt agentuuri kahju, mis tuleneb tema kohustuste täitmisel või seoses nende täitmisega toimunud raskest üleastumisest. Teda võib vastutusele võtta eeskätt järgmistel juhtudel:

a) tema valduses olev raha, vara või dokumendid lähevad kaduma või kahjustuvad;

b) ta muudab alusetult pangakontosid või postižiirokontosid;

c) tema sissenõutavad või makstavad summad ei ole kooskõlas vastavate sissenõude- või maksekorraldustega;

d) ta ei nõua sisse saadaolevat tulu.

Artikkel 15

Avansikontode haldajalt võib nõuda, et ta hüvitaks tervikuna või osaliselt agentuuri kahju, mis tuleneb tema kohustuste täitmisel või seoses nende täitmisega toimunud raskest üleastumisest. Teda võib vastutusele võtta eeskätt järgmistel juhtudel:

a) tema valduses olev raha, vara või dokumendid lähevad kaduma või kahjustuvad;

b) ta ei suuda esitada nõuetekohaseid tõendavaid dokumente enda tehtud maksete kohta;

c) ta teeb makseid isikutele, kellel ei ole õigust neid saada;

d) ta ei nõua sisse saadaolevat tulu.

3. PEATÜKK

Tulutoimingud

1. jagu

Agentuuri tulude kasutatavaks tegemine

Artikkel 16

Üldeelarvesse kirjendatakse eurodes muust tulust ja osalevate liikmesriikide osamaksetest moodustuv arvestuslik tulu. Osalevate liikmesriikide osamaksud katavad üldeelarvesse kirjendatud kõik assigneeringud pärast muu tulu mahaarvestamist.

2. jagu

Saadaolevate summade eelarvestus

Artikkel 17

1. Vastutav eelarvevahendite käsutaja koostab saadaolevate summade eelarvestuse kõikide meetmete või olukordade kohta, millest võib tuleneda agentuurile võlgnetav summa või mis võivad seda summat muuta.

2. Vastutav eelarvevahendite käsutaja väljastab nende summade sissenõudmise korralduse.

3. jagu

Saadaolevate summade kindlaksmääramine

Artikkel 18

1. Saadaoleva summa kindlaksmääramine on toiming, millega volitatud või edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja:

a) kontrollib võla olemasolu;

b) määrab kindlaks võla olemasolu ja suuruse või kontrollib seda;

c) kontrollib võla maksmisele kuulumise tingimusi.

2. Agentuuri tulu ja kõik saadaolevad summad, mis on kindlad, kindlasummalised ja kuuluvad maksmisele, tuleb kindlaks määrata peaarvepidajale antavas sissenõudekorralduses, millele järgneb võlgnikule saadetav võlateade; mõlemad koostab vastutav eelarvevahendite käsutaja.

3. Valesti makstud summad nõutakse tagasi.

4. jagu

Sissenõudmise kinnitamine

Artikkel 19

1. Sissenõudmise kinnitamine on toiming, millega vastutav volitatud või edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja annab peaarvepidajale sissenõudekorralduse väljastamise teel käsu nõuda sisse saadaolev summa, mille esimesena nimetatu on kindlaks määranud.

2. Agentuur võib kindlaks määrata teistelt isikutelt, peale riikide, saadaolevaid summasid otsusega, mille täitmist reguleerivad selles riigis kehtivad tsiviilmenetlusnormid, mille territooriumil täitmine aset leiab.

5. jagu

Sissenõudmine ja intress

Artikkel 20

1. Peaarvepidaja täidab sissenõudekorraldusi, mis käsitlevad vastutava volitatud või edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja nõuetekohaselt kindlaksmääratud saadaolevaid summasid. Ta hoolitseb selle eest, et agentuur saab oma tulu ja et selle õigusi kaitstakse.

Summade sissenõudmisel tasaarvestab peaarvepidaja agentuuri nõuded võlgnikele samaväärsete nõuetega, mis viimastel on agentuuri suhtes ja mis on kindlad, kindlasummalised ja kuuluvad maksmisele.

2. Kui vastutav eelarvevahendite käsutaja kavatseb loobuda kindlaksmääratud saadaoleva summa sissenõudmisest, tagab ta, et loobumine on korrakohane ja kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise ja proportsionaalsuse põhimõttega rakenduseeskirjades sätestatud korra ja tingimuste kohaselt. Loobumisotsust tuleb põhjendada.

Artikkel 21

1. Kõikide maksetähtpäevaks maksmata summade pealt arvestatakse intressi lõigete 2 ja 3 kohaselt.

2. Maksetähtpäevaks maksmata saadaolevate summade intressimäär on määr, mida Euroopa Keskpank kohaldab oma peamiste refinantseerimistoimingute suhtes ja mis on avaldatud maksetähtpäeva kuu esimesel kalendripäeval *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias, mida suurendatakse:

a) seitsme protsendi võrra, kui saadaolev summa tuleneb riigihanke tarne- ja teenuslepingust;

b) kolme ja poole protsendi võrra kõikidel muudel juhtudel.

3. Intressi arvutatakse alates võlateatises nimetatud maksetähtpäevale järgnevast kalendripäevast kuni kalendripäevani, mil võlg on täielikult makstud.

4. Kõik osalised tagasimaksed katavad kõigepealt lõigete 2 ja 3 kohaselt määratud intressi.

5. Trahvide puhul, kui võlgnik esitab finantstagatise, mille peaarvepidaja võtab vastu ajutise makse asemel, on maksetähtpäevast kohaldatav intressimäär lõikes 2 nimetatud määr, mida suurendatakse ainult 1,5 protsendipunkti võrra.

4. PEATÜKK

Kulutoimingud

Artikkel 22

1. Iga kuluartikkel seotakse, kulu tõendatakse, kinnitatakse ja makstakse.

2. Kulukohustuse võtmisele eelneb rahastamisotsus, mille teeb agentuur või asutused, kelle agentuur on selleks volitanud.

1. jagu

Kulukohustuste võtmine

Artikkel 23

1. Eelarveliste kulukohustuste võtmine on toiming, millega seotakse assigneering, mida on vaja hilisemateks makseteks, et täita juriidilist kohustust. Juriidilise kohustuse võtmine on toiming, mille abil eelarvevahendite käsutaja võtab kohustuse või kinnitab kohustust, millest tuleneb kulu. Eelarvelise kulukohustuse ja juriidilise kohustuse võtab üks ja sama eelarvevahendite käsutaja, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, nagu sätestatud rakenduseeskirjades.

2. Eelarveline kulukohustus on individuaalne, kui abisaaja ja kulu suurus on teada. Eelarveline kulukohustus on üldine, kui vähemalt üks individuaalse kohustuse tunnustest on kindlaks määramata. Eelarveline kulukohustus on esialgne, kui see on mõeldud jooksvate halduskulude katmiseks ja kui summa või lõplik abisaaja ei ole teada.

3. Eelarvelised kulukohustused, mis on seotud rohkem kui üht eelarveaastat hõlmavate meetmetega, võib jaotada mitme eelarveaasta peale aastasteks osamakseteks üksnes aluseks oleva õigusaktiga ettenähtud juhtudel ja halduskulude puhul. Kui eelarveline kulukohustus on niiviisi aastasteks osamakseteks jagatud, sätestatakse see juriidilises kohustuses, välja arvatud personalikulude puhul.

Artikkel 24

1. Iga meetme puhul, mis võib põhjustada eelarvest tehtava kulutuse, peab vastutav eelarvevahendite käsutaja esmalt võtma eelarvelise kulukohustuse enne juriidilise kohustuse võtmist kolmandate isikute suhtes.

2. Üldised eelarvelised kulukohustused hõlmavad aasta n + 1 kuni 31. detsembrini võetud vastavate individuaalsete juriidiliste kohustuste koguväärtust.

Kui artikli 23 lõikest 3 ei tulene teisiti, võetakse individuaalsete või esialgsete eelarveliste kulukohustustega seotud individuaalsed juriidilised kohustused hiljemalt aasta n 31. detsembril.

Esimeses ja teises lõigus osutatud tähtpäevade möödumisel tühistab vastutav eelarvevahendite käsutaja kasutamata jäänud osaga seotud eelarvelised kulukohustused.

Enne üldise kulukohustuse alusel võetud individuaalse juriidilise kohustuse allakirjutamist kirjendab vastutav eelarvevahendite käsutaja selle summa eelarve raamatupidamisarvestusse ja arvab selle maha üldisest kulukohustusest.

3. Juriidilistel kohustustel, mis on võetud seoses meetmetega, mis hõlmavad rohkem kui ühte eelarveaastat, ja vastavatel eelarvelistel kulukohustustel on täitmise lõpptähtpäev, mis on kehtestatud kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega, välja arvatud juhul, kui tegemist on personalikuludega.

Kõnealuste kulukohustuste osad, mida ei ole täidetud kuue kuu jooksul kõnealusest kuupäevast, tühistatakse ning asjakohased assigneeringud annulleeritakse.

Kui juriidilise kohustuse põhjal ei ole kolme aasta möödudes tehtud makset, tühistab vastutav eelarvevahendite käsutaja selle.

Artikkel 25

1. Eelarvelise kulukohustuse võtmisel tagab vastutav eelarvevahendite käsutaja, et:

a) kulud on kirjendatud õigesse eelarvepunkti;

b) assigneeringud on kasutatavad;

c) kulud on kooskõlas asutamislepingute, eelarve, käesolevate sätete ja kohaldatavate õigusnormidega;

d) on järgitud usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet.

2. Juriidilise kohustuse kirjendamisel tagab vastutav eelarvevahendite käsutaja, et:

a) kohustus on kaetud vastava eelarvelise kulukohustusega;

b) kulud on korrakohased ja kooskõlas asutamislepingute, eelarve, käesolevate sätete ja kohaldatavate õigusnormidega;

c) on järgitud usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet.

2. jagu

Kulude tõendamine

Artikkel 26

Kulude tõendamine on toiming, mille käigus vastutav eelarvevahendite käsutaja:

a) kontrollib kreeditori nõudeõigust;

b) määrab kindlaks nõude olemasolu ja suuruse või kontrollib seda;

c) kontrollib nõude tasumisele vastavuse tingimusi.

3. jagu

Kulude kinnitamine

Artikkel 27

Kulude kinnitamine on toiming, mille käigus vastutav eelarvevahendite käsutaja, olles kindlaks teinud, et assigneeringud on kasutatavad, annab peaarvepidajale maksekorralduse väljastamise teel käsu teha kulutus, mille esimesena nimetatu on tõendanud.

4. jagu

Kulude maksmine

Artikkel 28

1. Maksmine toimub siis, kui tõendatakse, et asjakohane meede on kooskõlas põhiõigusakti või lepingu sätetega, ja see hõlmab üht või mitut järgmistest toimingutest:

a) kogu maksmisele kuuluva summa tasumine;

b) maksmisele kuuluva summa tasumine mõnel järgmistest viisidest:

i) üks eelmakse, mille võib jagada mitmeks makseks,

ii) üks vahemakse või mitu vahemakset,

iii) lõppmakse.

2. Lõikes 1 nimetatud eri liiki maksed eristatakse raamatupidamisarvestuses nende tegemise ajal.

Artikkel 29

1. Peaarvepidaja tasub kulud kasutatavate vahendite piires.

2. Väljamaksed, v.a avansikontolt tehtud väljamaksed vastavalt artiklile 11, nõuavad ühelt poolt peaarvepidaja või volitatud peaarvepidaja ning teiselt poolt eelarvevahendite käsutaja või volitatud eelarvevahendite käsutaja ühist allkirja.

5. jagu

Kulutoimingute tähtajad

Artikkel 30

1. Võlgnetavad summad makstakse neljakümne viie kalendripäeva jooksul alates kinnitatud maksetaotluse kirjendamise kuupäevast vastutava eelarvevahendite käsutaja volitatud talituses; maksekuupäevaks loetakse kuupäeva, mil agentuuri kontot debiteeritakse.

Maksetaotlus ei ole vastuvõetav, kui vähemalt üks oluline nõue on täitamata.

2. Teenuslepingute või tarnelepingutega seotud maksete lõikes 1 nimetatud makseperiood on kolmkümmend päeva, kui lepingus ei ole ette nähtud teisiti.

3. Lepingute ja kokkulepete puhul, mille kohaselt maksmine sõltub aruande kinnitamisest, hakkab lõigetes 1 ja 2 nimetatud makseperiood kulgema alles kõnealuse aruande kinnitamise järel kas otseselt, teatades sellest abisaajale, või kaudselt, sest lepingus ettenähtud kinnitamisaeg on lõppenud, ilma seda peatamata abisaajale saadetud ametliku dokumendiga.

Kinnitamiseks lubatud aeg ei või ületada:

a) 20 kalendripäeva tavaliste kauba- või teenuslepingute puhul;

b) 45 kalendripäeva muude lepingute ja toetuslepete puhul;

c) 60 kalendripäeva lepingute puhul, mis on seotud tehniliste teenustega, mida on eriti keeruline hinnata.

4. Vastutav eelarvevahendite käsutaja võib maksetähtaja igal ajal lõikes 1 nimetatud perioodi jooksul peatada, teatades kreeditoridele, et maksetaotlust ei saa rahuldada, kuna see on alusetu või ei ole esitatud asjakohaseid tõendavaid dokumente. Kui vastutav eelarvevahendite käsutaja saab teavet, mis seab kahtluse alla maksetaotluses esitatud kulude vastavuse maksmistingimustele, võib eelarvevahendite käsutaja maksetähtaja kulgemise peatada, et täiendava kontrolli, sealhulgas kohapealse kontrolli abil enne maksmist kindlaks teha, kas kulud vastavad tegelikult maksmistingimustele. Vastutav eelarvevahendite käsutaja teavitab kõnealust abisaajat nii kiiresti kui võimalik.

Järelejäänud maksetähtaeg hakkab uuesti kulgema alates kuupäevast, mil esimest korda registreeritakse nõuetekohaselt vormistatud maksetaotlus.

5. Lõigetes 1 ja 2 nimetatud tähtaja lõppemisel võib kreeditor kahe kuu jooksul hilinenud makse saamisest nõuda intressi järgmiste sätete kohaselt:

a) intressimääraks on artikli 21 lõike 2 esimeses lõigus nimetatud määrad;

b) intressi makstakse ajavahemiku eest, mis algab maksetähtpäevale järgneval kalendripäeval ja lõpeb maksmiskuupäeval.

Esimest lõiku ei kohaldata liikmesriikide suhtes.

5. PEATÜKK

Andmetöötlussüsteemid

Artikkel 31

Kui tulu- ja kulutoiminguid hallatakse arvutisüsteemide abil, võib dokumente allkirjastada elektrooniliselt.

6. PEATÜKK

Siseaudiitor

Artikkel 32

Agentuur näeb ette siseauditi ülesande, mida tuleb täita asjakohaste rahvusvaheliste standardite kohaselt. Agentuuri nimetatud siseaudiitor vastutab agentuuri ees eelarve täitmise süsteemide ja menetluste nõuetekohase toimimise kontrollimise eest. Siseaudiitoriks ei või olla eelarvevahendite käsutaja ega peaarvepidaja.

Artikkel 33

1. Siseaudiitor nõustab agentuuri riskide juhtimisel, esitades sõltumatuid arvamusi juhtimis- ja kontrollsüsteemide taseme kohta ning andes soovitusi toimingute teostamistingimuste parandamiseks ja usaldusväärse finantsjuhtimise edendamiseks.

Tema ülesanne on eelkõige:

a) hinnata sisemiste juhtimissüsteemide sobivust ja tõhusust ning talituste tegevust tegevuspõhimõtete, programmide ja meetmete rakendamisel, lähtudes nendega seotud riskidest;

b) hinnata eelarve täitmise toimingute suhtes kohaldatavate sisekontrolli- ja -auditisüsteemide sobivust ja taset.

2. Siseaudiitori tegevusvaldkond hõlmab kõiki agentuuri toiminguid ja talitusi. Tal on täielik ja piiramatu juurdepääs kõikidele oma ülesannete täitmiseks vajalikele andmetele, vajaduse korral kohapeal, sealhulgas liikmesriikides ja kolmandates riikides.

3. Siseaudiitor annab oma tähelepanekutest ja soovitustest aru agentuurile. Agentuur tagab auditite põhjal tehtud soovituste järgimise. Siseaudiitor esitab agentuurile ka siseauditi aastaaruande, milles on märgitud tehtud siseauditite arv ja liik, antud soovitused ja nende soovituste põhjal võetud meetmed.

4. Igal aastal esitab tegevjuht juhtorganile aruande, milles võetakse kokku tehtud siseauditite arv ja liik, antud soovitused ja nende soovituste põhjal võetud meetmed.

Artikkel 34

Agentuur kehtestab siseaudiitori suhtes kohaldatavad erisätted, mis on sellised, et oleks tagatud tema täielik sõltumatus oma ülesannete täitmisel ja oleks kindlaks määratud tema vastutus.

III JAOTIS

HANKED

1. PEATÜKK

Üldsätted

1. jagu

Kohaldamisala ja lepingute sõlmimise põhimõtted

Artikkel 35

1. Riigihankelepingud on tasulised lepingud, mis agentuur kui ostja sõlmib kirjalikult, et täielikult või osaliselt üldeelarvest tehtava makse eest saada vallas- või kinnisvara või lasta teha ehitustöid või saada teenuseid.

Hankelepingute hulka kuuluvad:

a) ehitise ostmise või rentimise lepingud;

b) tarnelepingud;

c) ehitustöölepingud;

d) teenuslepingud.

Artikkel 36

1. Kõik riigihankelepingud, mida rahastatakse täielikult või osaliselt üldeelarvest, peavad olema kooskõlas läbipaistvuse, proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtetega.

2. Kõikide hankelepingute puhul korraldatakse võimalikult laiaulatuslik pakkumine, välja arvatud juhul, kui rakendatakse artikli 38 lõike 1 punktis d osutatud läbirääkimistega menetlust.

2. jagu

Avaldamine

Artikkel 37

1. Kõik lepingud, mis ületavad riiklike ehitus-, tarne- ja teenuslepingute sõlmimise korda kooskõlastavates Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides sätestatud piirmäärasid, avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Hanketeated avaldatakse eelnevalt, välja arvatud artiklis 66 osutatud madala maksumusega lepingute puhul.

Teatava teabe avaldamisest pärast lepingu sõlmimist võib loobuda, kui see takistaks õigusnormide kohaldamist, oleks vastuolus üldiste huvidega või kahjustaks avaliku osalusega või eraettevõtjate õigustatud ärihuve või võiks moonutada nendevahelist ausat konkurentsi.

2. Hanked, mille väärtus jääb allapoole artiklis 66 sätestatud piirmäärasid, tehakse teatavaks asjakohasel viisil.

3. jagu

Pakkumismenetlused

Artikkel 38

1. Pakkumismenetluse vorm võib olla üks järgmistest:

a) avatud menetlus;

b) piiratud menetlus;

c) konkurss;

d) läbirääkimistega menetlus.

Artikkel 39

Riigihanke ehitus-, tarne- ja teenuslepingute sõlmimise korda kooskõlastavates Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides sätestatakse piirmäärad, millega määratletakse:

a) artiklis 37 osutatud avaldamiskord;

b) artiklis 38 osutatud menetluste valik;

c) vastavad tähtajad.

4. jagu

Pakkumise kutsed

Artikkel 40

Hankelepingu eseme täielik, selge ja täpne kirjeldus tuleb esitada pakkumise kutsega seotud dokumentides.

Artikkel 41

Pakkumismenetluses võivad võrdsetel tingimustel osaleda kõik füüsilised ja juriidilised isikud, kes kuuluvad asutamislepingute kohaldamisalasse, ja kõik sellise kolmanda riigi füüsilised ja juriidilised isikud, kellega Euroopa ühendused on riigihangete vallas sõlminud erikokkuleppe selles kokkuleppes sätestatud tingimustel.

Artikkel 42

Kui kohaldatakse Maailma Kaubandusorganisatsiooni raames sõlmitud mitmepoolset riigihankelepingut, võivad hangetes osaleda ka kõnealuse lepingu ratifitseerinud riikide kodanikud selles lepingus sätestatud tingimustel.

Artikkel 43

1. Taotlejad või pakkujad ei saa hankemenetluses osaleda, kui:

a) nad on pankrotis või likvideerimisel, neile on kohus määranud halduri, nad on sõlminud kokkuleppe võlausaldajatega, nad on peatanud oma äritegevuse, nende suhtes kohaldatakse nimetatud küsimustega seotud menetlust või nad on samalaadses olukorras, mis tuleneb siseriiklike õigusnormidega ettenähtud samasugusest menetlusest;

b) nad on *res judicata* jõudu omava kohtuotsusega süüdi mõistetud ametialaste käitumisreeglitega seotud süüteos;

c) nad on raskelt eksinud ametialaste käitumisreeglite vastu ja ostja suudab seda mis tahes viisil tõendada;

d) nad ei ole täitnud kohustusi, mis on seotud sotsiaalkindlustusmaksete või maksude tasumisega ja mis tulenevad nende asukohariigi või ostja riigi või lepingu täitmise kohaks oleva riigi õigusnormidest;

e) nad on *res judicata* jõudu omava kohtuotsusega süüdi mõistetud pettuses, korruptsioonis, kuritegelikus ühenduses osalemises või mõnes muus ebaseaduslikus tegevuses, mis kahjustab ühenduste või agentuuri finantshuve;

f) pärast mõnda muud EL eelarvest või agentuuri üldeelarvest rahastatavat hankemenetlust või toetuse andmise menetlust on leitud, et nad on lepingut tõsiselt rikkunud, kuna on jätnud oma lepingulised kohustused täitmata.

2. Taotlejad või pakkujad peavad tõendama, et ükski lõikes 1 loetletud olukord nende puhul ei kehti.

Artikkel 44

Lepingut ei või sõlmida taotleja või pakkujaga, kes hankemenetluse käigus:

a) on olukorras, kus neil on huvide konflikt;

b) on hankemenetluses osalemiseks vajalike, ostja nõutavate andmetena esitanud valeandmeid või on nõutavad andmed esitamata jätnud.

Artikkel 45

Agentuur seab sisse keskandmekogu, mis sisaldab mõnes artiklites 43 ja 44 kirjeldatud olukorras olevate taotlejate ja pakkujate andmeid. Andmekogu ainus eesmärk on tagada artiklite 43 ja 44 õige kohaldamine kooskõlas isikuandmete töötlemist käsitlevate ühenduse eeskirjadega.

Artikkel 46

Ostja võib taotlejatele või pakkujatele, kelle osalemine hankes on välistatud artiklite 43 ja 44 kohaselt, määrata haldus- või rahalisi karistusi, olles neile eelnevalt andnud võimaluse esitada oma seisukohad.

Need karistused võivad endast kujutada järgmist:

a) taotlejal või pakkujal ei lubata kuni viis aastat osaleda agentuuri üldeelarvest rahastatavates hankemenetlustes ja toetuste andmise menetlustes;

b) artikli 43 lõike 1 punktis f osutatud juhul maksab rahatrahvi töövõtja ja artiklis 44 osutatud juhtudel taotleja või pakkuja, kui need juhud on tõesti tõsised, ületamata seejuures asjaomase lepingu maksumust.

Määratavad karistused on võrdelised lepingu tähtsuse ja süüteo raskusega.

Artikkel 47

1. Valikukriteeriumid taotlejate ja pakkujate suutlikkuse hindamiseks ja lepingute sõlmimise kriteeriumid pakkumiste sisu hindamiseks määratletakse eelnevalt ja esitatakse pakkumise kutses.

2. Lepinguid võib sõlmida vähempakkumise või majanduslikult soodsaima pakkumise valimise abil.

Artikkel 48

1. Pakkumiste esitamise korra abil tagatakse, et toimub tõeline konkurents ja et pakkumiste sisu jääb salajaseks seni, kuni need kõik samal ajal avatakse.

2. Ostja võib kohustada pakkujaid rakenduseeskirjade kohaselt eelnevalt esitama tagatise pakkumiste tagasivõtmise vältimiseks.

3. Taotlused ja pakkumised avab selleks määratud avamiskomisjon, välja arvatud artikli 66 lõikes 3 silmas peetud väikese maksumusega lepingute puhul. Kõik pakkumised ja taotlused, mis kõnealune komisjon tunnistab tingimustele mittevastavaks, lükatakse tagasi.

4. Kõiki taotlusi ja pakkumisi, mis avamiskomisjon on tunnistanud ettenähtud tingimustele vastavaks, hindab pakkumise kutsega seotud dokumentides eelnevalt sätestatud valiku- ja lepingute sõlmimise kriteeriumide põhjal selleks määratud komisjon, selleks et teha ettepanek, kellega leping tuleks sõlmida.

Artikkel 49

Hankemenetluse vältel peab kogu ostja ja taotlejate või pakkujate vaheline sidepidamine vastama tingimustele, millega tagatakse läbipaistvus ja võrdne kohtlemine. Sidepidamine ei tohi põhjustada lepingu või esialgse pakkumise tingimuste muutumist.

Artikkel 50

1. Kooskõlas valiku- ja lepingu sõlmimise kriteeriumidega, mis on eelnevalt sätestatud pakkumise kutsega seotud dokumentides, ja hankelepingute sõlmimise korraga otsustab eelarvevahendite käsutaja, kellega leping sõlmitakse.

2. Ostja teeb kõikidele taotlejatele ja pakkujatele, kelle taotlused või pakkumised on tagasi lükatud, teatavaks tehtud otsuse ja kõikidele pakkujatele, kelle pakkumised on vastuvõetavad ja kes esitavad kirjaliku taotluse, eduka pakkumise tunnused ja suhtelised eelised ja selle pakkuja nime, kellega leping sõlmitakse. Teatavaid andmeid ei ole siiski vaja avalikustada, kui see takistaks õigusnormide kohaldamist, oleks vastuolus üldiste huvidega või kahjustaks avaliku osalusega või eraettevõtjate õigustatud ärihuve või võiks moonutada nendevahelist ausat konkurentsi.

Artikkel 51

Ostja võib enne lepingu allkirjastamist kas hankest loobuda või tühistada pakkumismenetluse, kusjuures taotlejatel või pakkujatel ei ole õigust nõuda mingisugust hüvitist. Otsus peab olema põhjendatud ja see tuleb taotlejatele või pakkujatele teatavaks teha.

5. jagu

Tagatised ja järelevalve

Artikkel 52

Ostja võib nõuda ja teatavatel rakenduseeskirjades sätestatud juhtudel peab nõudma töövõtjatelt eelneva tagatise esitamist, et:

a) tagada lepingu täielik täitmine;

b) piirata eelmaksetega seotud finantsriske.

Artikkel 53

1. Kui lepingu sõlmimise või täitmisega seoses ilmnevad olulised vead või rikkumised või pettused, peatab agentuur lepingu täitmise.

2. Kui sellistes vigades, rikkumistes või pettustes on süüdi töövõtja, võib agentuur lisaks sellele keelduda maksmisest või nõuda tagasi juba makstud summad võrdeliselt vigade, rikkumiste või pettuste raskusega.

2. PEATÜKK

Rakendamise üksikasjad

Artikkel 54

1. Raamleping on agentuuri kui ostja ja ettevõtja vahel sõlmitud leping, mille eesmärk on kehtestada olulised tingimused, mida kohaldatakse teatava aja jooksul sõlmitavate erilepingute sarjade suhtes, eelkõige seoses kestuse, eseme, hindade, täitmise tingimuste ja ettenähtud kogustega.

Ostja võib sõlmida ka paralleelseid raamlepinguid, mis on mitme tarnija või teenuseosutajaga samadel tingimustel sõlmitud eraldi lepingud. Artiklis 69 nimetatud kirjeldustes täpsustatakse ettevõtjate maksimumarv, kellega ostja sõlmib lepingu.

Raamlepingute kestus võib olla kuni neli aastat, välja arvatud erandjuhtudel, kui see on raamlepingu eseme tõttu õigustatud.

Agentuur ei või raamlepinguid põhjendamatult kasutada või kasutada neid viisil, mille eesmärk on vältida, piirata või moonutada konkurentsi.

2. Raamlepingutel põhinevad konkreetsed lepingud sõlmitakse raamlepingus ettenähtud tingimustel.

3. Ainult raamlepingute alusel sõlmitud konkreetsete lepingute puhul eelneb lepingu sõlmimisele eelarvelise kulukohustuse võtmine.

1. jagu

Avaldamine

Artikkel 55

1. Riigihankedirektiividega reguleeritavate lepingute korral tuleb avaldada eelteade, hanketeade ja lepingu sõlmimise teade.

2. Eelteade on teade, millega agentuur teeb suunavalt teatavaks eelarveaasta jooksul sõlmitavate lepingute hinnangulise kogumaksumuse teenusekategooria või tooterühmade kaupa ja ehitustöölepingute olulised omadused; eelteade on vajalik lepingute puhul, mille hinnanguline kogumaksumus on võrdne artiklis 67 ettenähtud piirmääradega või nendest suurem.

Eelteade saadetakse Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitusele tarne- ja teenuslepingute puhul nii kiiresti kui võimalik, kuid hiljemalt iga eelarveaasta 31. märtsiks ning ehituslepingute puhul nii kiiresti kui võimalik pärast nende lepingute programmi kinnitamise otsuse vastuvõtmist.

3. Agentuur teeb hanketeate abil teatavaks kavatsuse alustada pakkumismenetlust. Hanketeade on kohustuslik lepingute puhul, mille hinnanguline maksumus on võrdne artikli 68 punktides a ja c sätestatud piirmääradega või nendest suurem.

Avatud menetluse puhul esitatakse hanketeates pakkumiste avamise komisjoni koosoleku, millel pakkujad võivad osaleda, kuupäev, kellaaeg ja koht.

Kui agentuur soovib korraldada konkursi, teatab ta oma kavatsusest teate avaldamisega.

4. Lepingu sõlmimise teates esitatakse pakkumismenetluse tulemused. Lepingute puhul, mille maksumus on võrdne artiklis 68 sätestatud piirmääradega või nendest suurem, on lepingu sõlmimise teate avaldamine kohustuslik. See ei ole kohustuslik raamlepingu kohaselt sõlmitud konkreetsete lepingute puhul.

Lepingu sõlmimise teade saadetakse Euroopa Liidu Ametlike Väljaannete Talitusele hiljemalt nelikümmend kaheksa päeva pärast menetluse lõpetamist, s.t lepingule allakirjutamise kuupäeva.

5. Teated koostatakse direktiivile 2001/78/EÜ [1] lisatud näidiste kohaselt.

Artikkel 56

1. Lepingud, mille maksumus on väiksem artiklites 67 ja 68 sätestatud piirmääradest, ja nõukogu 18. juuni 1992. aasta direktiivi 92/50/EMÜ, millega kooskõlastatakse riiklike teenuslepingute sõlmimise kord, [2] I B lisas nimetatud teenuslepingud tehakse teatavaks asjakohaste vahenditega, et tagada võistupakkumine ja pakkumismenetluse erapooletus. Avaldatakse:

a) kui artiklis 55 nimetatud hanketeadet ei ole avaldatud, teade osalemiskutse kohta lepingute puhul, millel on ühesugune ese ja artikli 65 lõikes 1 nimetatud summaga võrdne või sellest suurem maksumus;

b) igal aastal töövõtjate loetelu, milles esitatakse sõlmitud lepingu ese ja maksumus.

2. Igal aastal avaldatakse töövõtjate loetelu, kellega on sõlmitud kinnisvaraleping, loetelus on märgitud sõlmitud lepingu ese ja maksumus. Loetelu saadetakse juhtorganile.

3. Teave lepingute kohta, mille maksumus on võrdne artikli 65 lõikes 1 nimetatud summaga või sellest suurem, saadetakse Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitusele; töövõtjate iga-aastane loetelu saadetakse hiljemalt eelarveaastale järgneva aasta 31. märtsil.

Eelteated ja muude lepingute töövõtjate iga-aastane loetelu on agentuuri koduleheküljel; järelteade avaldatakse hiljemalt järgmise eelarveaasta 31. märtsil. Teated võib avaldada ka *Euroopa Liidu Teatajas*.

[1] EÜT L 285, 29.10.2001, lk 1.
[2] EÜT L 209, 24.7.1992, lk 1. Direktiiv on tunnistatud kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2004/18/EÜ (ELT L 134, 30.4.2004, lk 114).

Artikkel 57

1. Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus avaldab artiklites 55 ja 56 nimetatud teatised *Euroopa Liidu Teatajas* kaheteistkümne kalendripäeva jooksul pärast nende väljasaatmist.

Seda ajavahemikku vähendatakse viie kalendripäeva võrra artiklis 81 nimetatud kiirmenetluste puhul ja juhul, kui teatised on koostatud ja saadetud elektrooniliselt.

2. Agentuur peab suutma saatmiskuupäeva tõendada.

Artikkel 58

1. Lisaks artiklites 55, 56 ja 57 sätestatud avalikustamisele võib hangetest teada anda igal muul viisil, eelkõige elektrooniliselt. Sellises teadaandes esitatakse alati viide *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud teatele, nagu on sätestatud artiklis 57, kui see on avaldatud, ning elektroonilist teadet ei või avaldada enne *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud autentset teadet.

2. Selline avalikustamine ei või mingil viisil põhjustada taotlejate või pakkujate diskrimineerimist, samuti ei või see sisaldada üksikasju, mida ei ole hanketeates, kui see on avaldatud.

2. jagu

Pakkumismenetlused

Artikkel 59

1. Lepingud sõlmitakse pakkumise kutse abil, kasutades avatud, piiratud või väljakuulutamisega läbirääkimistega pakkumismenetlust pärast teate avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetlust, kohasel juhul pärast konkurssi.

2. Pakkumismenetlus on avatud, kui kõik huvitatud ettevõtjad võivad esitada pakkumise. Pakkumismenetlus on piiratud, kui kõik ettevõtjad võivad taotleda osavõttu, kuid pakkumise võivad esitada ainult artiklis 74 nimetatud valikukriteeriumidele vastavad taotlejad, kellele agentuur on saatnud üheaegselt kirjaliku kutse.

Individuaalse lepingu puhul võib valikuetappi korrata või koostada potentsiaalsete taotlejate loetelu artiklis 65 sätestatud korras.

3. Läbirääkimistega menetluses võtab agentuur ühendust enda valitud pakkujatega, kes vastavad artiklis 74 sätestatud valikukriteeriumidele, ja räägib lepingutingimused läbi ühe või mitmega neist.

Läbirääkimistega menetluse puhul, kui hanketeade on artiklis 64 nimetatud viisil avaldatud, kutsub agentuur valitud taotlejad üheaegselt ja kirjalikult läbirääkimistele.

4. Konkurss on menetlus, mille kaudu ostja võib peamiselt arhitektuuri ja tsiviilehituse või andmetöötluse valdkonnas omandada pärast auhinnalist või auhindadeta hankekonkurssi kavandi või projekti valikukomisjoni ettepanekul.

Artikkel 60

1. Piiratud menetluse korral, kaasa arvatud artiklis 65 nimetatud menetlus, tuleb kutsuda pakkumist esitama vähemalt viis taotlejat, kui piisav arv taotlejaid vastab valikukriteeriumidele.

Sõltuvalt lepingu esemest ning objektiivsete ja mittediskrimineerivate valikukriteeriumide alusel võib ostja kutsuda ka kuni kakskümmend taotlejat. Sel juhul esitatakse artiklis 55 nimetatud hanketeatises või artiklis 56 märgitud osalemiskutses hinnavahemik ja valikukriteeriumid.

Igal juhul peab pakkumist esitama kutsutud taotlejate arv olema piisav reaalse konkurentsi tagamiseks.

2. Läbirääkimistega menetluse korral tuleb läbirääkimistele kutsuda vähemalt kolm taotlejat, kui piisav arv taotlejaid vastab valikukriteeriumidele.

Igal juhul peab pakkumist esitama kutsutud taotlejate arv olema piisav reaalse konkurentsi tagamiseks.

Teist lõiku ei kohaldata artikli 66 lõikes 3 nimetatud väga väikese maksumusega lepingute suhtes.

Artikkel 61

Läbirääkimistega menetluse puhul peab agentuur pakkujatega läbirääkimisi nende esitatud pakkumiste üle, et kohandada neid artiklis 55 nimetatud hanketeates või tehnilistes kirjeldustes ja kõikides täiendavates dokumentides ettenähtud nõuetega ja leida majanduslikult kõige soodsam pakkumine. Läbirääkimistel kohtleb agentuur kõiki pakkujaid võrdselt.

Artikkel 62

1. Konkursi korraldamise eeskirjad edastatakse nendele, kes on osalemisest huvitatud. Pakkumist esitama kutsutud taotlejate arv peab olema piisav reaalse konkurentsi tagamiseks.

2. Valikukomisjoni nimetab vastutav eelarvevahendite käsutaja. Valikukomisjon koosneb üksnes füüsilistest isikutest, kes on sõltumatud konkursil osalejatest. Kui konkursil osalemiseks on nõutud teatav kutsekvalifikatsioon, peab vähemalt ühel kolmandikul valikukomisjoni liikmetest olema sama või samaväärne kvalifikatsioon.

Valikukomisjon on oma arvamustes sõltumatu. Komisjon esitab oma arvamuse taotlejate anonüümselt esitatud projektide põhjal ja üksnes lähtuvalt konkursikutses esitatud kriteeriumidest.

3. Valikukomisjoni ettepanekud, mis põhinevad iga projekti eelistel ja komisjoni tähelepanekutel, esitatakse protokollis, millele kirjutavad alla kõik komisjoni liikmed. Taotlejad jäävad anonüümseks kuni valikukomisjoni arvamuse saamiseni.

4. Ostja teeb seejärel otsuse, esitades valitud taotleja nime ja aadressi ning valiku põhjused viidetega konkursikutses esitatud kriteeriumidele, eriti juhul, kui see läheb lahku valikukomisjoni arvamuses esitatud ettepanekutest.

Artikkel 63

1. Agentuur võib kasutada väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetlust järgmistel juhtudel:

a) esialgse menetluse lõpetamise järel väljakuulutatud avatud menetluse või piiratud menetluse teel ei ole saadud pakkumisi või sobivaid pakkumisi, kui artiklis 69 nimetatud pakkumismenetluse dokumentides sätestatud lepingu esialgseid tingimusi oluliselt ei muudeta;

b) tehnilistel või kunstilistel põhjustel või ainuõiguste kaitsega seotud põhjustel tuleb leping sõlmida ainult teatava ettevõtjaga;

c) niivõrd kui see on rangelt vajalik, kui ei ole võimalik artiklites 79, 80 ja 81 määratud muude menetluste tähtaegadest kinni pidada äärmiselt kiireloomulise olukorra tõttu, mis on tekkinud agentuurist sõltumatute ettenägematute sündmuste tagajärjel ja mis võivad ohustada agentuuri huve;

d) teenusleping sõlmitakse konkursi tulemusel ning see tuleb kehtiva korra kohaselt sõlmida konkursi võitjaga või ühega konkursi võitjatest; viimasel juhul peetakse läbirääkimisi kõigi konkursi võitjatega;

e) täiendavate teenuste ja ehitustööde puhul, mida esialgselt kavandatud projekt või esialgselt sõlmitud leping ei sisalda, kuid mis ostjast sõltumatute ettenägematute asjaolude tõttu on osutunud teenuste osutamisel või ehitustööde teostamisel vajalikuks lõikes 2 sätestatud tingimustel;

f) täiendavate lepingute puhul, mis koosnevad samalaadsete teenuste või ehitustööde kordamisest, mida teeb ettevõtja, kellega sama ostja on varem lepingu sõlminud, kui lepingu ese vastab põhiprojektile ja esimene leping on sõlmitud avatud menetluse või piiratud menetluse teel;

g) tarnelepingute puhul:

   i) täiendavate tarnete puhul, mis on mõeldud olemasolevate toodete või seadmete osaliseks asendamiseks või olemasolevate toodete või seadmete täiendamiseks, kui tarnija vahetamine sunniks ostjat hankima teistsuguste tehniliste omadustega seadmeid, mis tooks kaasa ühildamatuse või ebaproportsionaalsed tehnilised raskused käitamisel ja hooldamisel; niisuguste lepingute kestus ei või ületada kolme aastat;

   ii) kui tooted on valmistatud üksnes uuringu, katse, uurimis- või arendustegevuse eesmärgil, välja arvatud ärilise tasuvuse ja suurtootmise või teadusuuringute ja arendustööde kulude hüvitamise eesmärgil;

h) kinnisvaralepingute puhul pärast kohaliku turu-uuringu tegemist;

i) lepingute puhul, mille maksumus on väiksem artikli 66 lõikes 2 sätestatud piirmäärast.

2. Lõike 1 punktis e nimetatud lisateenuste ja ehitustööde puhul võib ostja kasutada väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetlust tingimusel, et leping sõlmitakse esialgset lepingut täitva töövõtjaga:

a) kui selliseid täiendavaid lepinguid ei saa tehnilistel või majanduslikel põhjustel põhilepingust eraldada ostjale tõsist kahju tekitamata või

b) kui sellised teenused või ehitustööd on hoolimata sellest, et neid on võimalik põhilepingust eraldada, selle täitmiseks vältimatult vajalikud.

Täiendavate lepingute kogumaksumus ei või ületada 50 % esialgse lepingu summast.

3. Lõike 1 punktis f nimetatud juhtudel teatatakse võimalusest kasutada läbirääkimistega menetlust niipea, kui esialgse lepingu kohta riigihange välja kuulutatakse, ning artiklis 68 nimetatud piirmäärade arvutamisel võetakse arvesse täiendavate lepingute hinnanguline kogumaksumus. Sellist menetlust võib rakendada üksnes kolme aasta jooksul pärast esialgse lepingu sõlmimist.

Artikkel 64

1. Agentuur võib kasutada läbirääkimistega pakkumismenetlust pärast hanketeate avaldamist järgmistel juhtudel:

a) lõppenud avatud või piiratud menetluse teel esitatud pakkumised on vastuolus nõuetega või ei vasta eelkõige valikuvõi lepingu sõlmimise kriteeriumidele, kui artiklis 69 nimetatud pakkumismenetluse dokumentides sätestatud lepingu esialgseid tingimusi oluliselt ei muudeta;

b) teenus- ja ehitustööde lepingute puhul erandjuhtudel, kui teenuste või ehitustööde laad või nendega kaasnevad ohud ei võimalda pakkujal teha eelnevat üldist hinnakujundust;

c) osutatava teenuse puhul, eelkõige finants- ja intellektuaalteenuste puhul ei ole võimalik lepingutingimusi määratleda nii täpselt, et lepingu võiks sõlmida parima pakkumise valimise teel avatud või piiratud pakkumismenetluse korra kohaselt;

d) ehitustöölepingute puhul, kui töid tehakse üksnes uuringu, katse või arendustegevuse eesmärgil, kuid mitte kasumi saamiseks või teadusuuringute ja arendustööde kulude hüvitamiseks;

e) direktiivi 92/50/EMÜ lisas 1 B nimetatud teenuslepingute puhul, mille suhtes kohaldatakse artikli 63 lõike 1 punkti i.

2. Lõike 1 punktis a nimetatud juhtudel võib agentuur hanketeate avaldamisest loobuda, kui läbirääkimistega menetlusse kaasatakse kõik pakkujad, kes vastavad valikukriteeriumidele ning kes on eelneva menetluse käigus esitanud pakkumismenetluse vorminõuetele vastavad pakkumised.

Artikkel 65

1. Osalemiskutse on taotlejate eelvaliku vahend, millega kutsutakse esitama pakkumisi tulevastes piiratud hankemenetlustes lepingute puhul, mille maksumus on üle 50 000 euro, arvestades artiklites 63 või 64 sätestatut.

2. Osalemiskutse alusel koostatud loetelu kehtib kuni kolm aastat alates artikli 56 lõike 1 punktis a nimetatud teate saatmise kuupäevast Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitusele. Huvitatud isik võib esitada taotluse igal ajal loetelu kehtivuse jooksul, välja arvatud kehtivusaja viimase kolme kuu jooksul.

3. Konkreetse lepingu sõlmimiseks kutsub ostja pakkumist esitama kõiki loetelusse kantud taotlejaid või sellele lepingule ainuomaste objektiivsete ja mittediskrimineerivate valikukriteeriumide põhjal ainult mõnda neist.

Artikkel 66

1. Kui artiklitest 63 või 64 ei tulene teisiti, võib lepingute puhul, mille maksumus on alla 50 000 euro, kasutada piiratud menetlust ilma osalemiskutseta, kui läbirääkimisi peetakse vähemalt viie taotlejaga.

2. Lepingute puhul, mille maksumus on alla 13 800 euro, võib kasutada läbirääkimistega menetlust, kui läbirääkimisi peetakse vähemalt kolme taotlejaga.

3. Alla 1 050 euro maksumusega lepinguid võib sõlmida ühe pakkumise alusel läbirääkimistega menetluse teel.

4. Makseid avansikontodelt või agentuuri teabeedastusega seotud kulude maksmiseks võib alla 200 euro suurusi makseid teha lihtsalt arve alusel ilma eelneva pakkumise vastuvõtmiseta.

Artikkel 67

Piirmäärad eelteadete avaldamiseks, on:

a) direktiivi 92/50/EMÜ I A lisas loetletud tarne- ja teenuslepingute puhul 750 000 eurot;

b) ehitustöölepingute puhul 5 923 624 eurot.

Artikkel 68

Artiklis 39 osutatud piirmäärad on:

a) direktiivi 92/50/EMÜ I A lisas loetletud tarne- ja teenuslepingute puhul 154 014 eurot, välja arvatud nimetatud lisa kategoorias 8 loetletud teadus- ja arendustöölepingud;

b) direktiivi 92/50/EMÜ I B lisas loetletud teenuslepingute puhul 200 000 eurot ja nimetatud direktiivi I A lisa kategoorias 8 loetletud teadus- ja arendustöölepingud;

c) ehitustöölepingute puhul 5 923 624 eurot.

Artikkel 69

1. Pakkumismenetlusega seotud dokumendid on vähemalt järgmised:

a) pakkumise kutse või kutse läbirääkimisteks;

b) lisatud kirjeldused, millele lisatakse lepingute suhtes kohaldatavad üldtingimused;

c) näidisleping.

Pakkumismenetlusega seotud dokumentides viidatakse artiklite 55–58 kohaselt võetud avalikustamismeetmetele.

2. Pakkumise kutses tuleb vähemalt:

a) esitada pakkumiste esitamise eeskirjad, nagu eelkõige esitamise tähtpäev ja kellaaeg, kõik vastuse standardvormi kasutamisega seotud nõuded, lisatavad dokumendid, ka dokumendid, mis tõendavad artiklis 74 nimetatud finants-, majandus-, tehnilist ja kutsealast suutlikkust, ning aadress, kuhu pakkumised saata;

b) märkida, et pakkumise esitamine tähendab lõikes 1 nimetatud kirjelduste ja pakkumise üldtingimuste kinnitamist ning et pakkumise esitamine seob töövõtja lepingu täimise ajaks kui temaga leping sõlmitakse;

c) täpsustada ajavahemik, mille kestel pakkumine kehtib ja ei ole mingil viisil muudetav;

d) keelata igasugune ühenduse pidamine ostja ja pakkuja vahel menetluse ajal välja arvatud erakorralised juhud ja kui on ette kohapeal kontrollimine, milleks tuleb kehtestada täpne kord.

3. Kirjeldustes tuleb vähemalt:

a) kindlaks määrata lepingu suhtes kohaldatavad välistamis- ja valikukriteeriumid, välja arvatud piiratud menetluse ja artiklis 64 nimetatud hanketeate avaldamisega läbirääkimistega menetluse puhul; sel juhul esitatakse need kriteeriumid ainult hanketeates või osalemiskutses;

b) esitada lepingu sõlmimise kriteeriumid ja neile antud suhteline kaal, kui seda ei ole hanketeates esitatud;

c) esitada artiklis 70 nimetatud tehnilised kirjeldused;

d) märkida miinimumnõuded, millele variandid peavad vastama artikli 77 lõikes 2 ettenähtud menetlustes, mille alusel sõlmitakse leping majanduslikult kõige soodsama pakkumise peale, kui ostja ei ole hanketeates märkinud, et niisugused variandid ei ole lubatud;

e) märkida, et kohaldatakse Euroopa ühenduste privileegide ja immuniteetide protokolli või vajaduse korral diplomaatiliste suhete Viini konventsiooni või konsulaarsuhete Viini konventsiooni;

f) esitada tõendid lepingutele juurdepääsu kohta artikli 73 kohaselt.

4. Näidislepingus nimetatakse eelkõige:

a) sanktsioonid lepingu rikkumise korral;

b) andmed, mis tuleb esitada arvetes või asjakohastes tõendavates dokumentides;

c) lepingu suhtes kohaldatav õigus ja vaidluste lahendamiseks pädev kohus.

5. Agentuur võib pakkujalt nõuda teavet kõigi lepinguosade kohta, mille suhtes pakkuja kavatseb sõlmida allhankelepinguid, ja alltöövõtjate andmeid.

Artikkel 70

1. Tehniliste kirjeldustega tuleb tagada kõikidele taotlejatele ja pakkujatele võrdne võimalus pakkumise esitamiseks ning nendega ei või luua põhjendamatuid takistusi võistlevast pakkumismenetlusest osavõtule. Tehnilistes kirjeldustes määratletakse omadused, mida tootelt, teenuselt, materjalilt või töölt nõutakse seoses ostja kavandatud kasutusotstarbega.

2. Lõikes 1 nimetatud omadused on:

a) kvaliteet;

b) keskkonna-alane tulemuslikkus;

c) kõikidele nõuetele vastav projekteerimine, sealhulgas puuetega inimeste erivajadustega arvestamine;

d) vastavushindamise tase ja läbiviimise kord;

e) kasutuskõlblikkus;

f) ohutus või mõõtmed, tarnete puhul müüginimetus ja kasutusjuhendid ning kõikide lepingute puhul mõisted, tähised, katsetamine ja katsetusmeetodid, pakendamine, märgistamine ja etikettimine, tootmisprotsessid ja -meetodid;

g) ehitustöölepingute puhul kvaliteedi tagamisega seotud menetlused ning projekteerimise ja kuluarvestusega seotud eeskirjad, katse-, kontrolli- ja vastuvõtutingimused, ehitusmeetodid ja ehitustehnika ning kõik muud tehnilised tingimused, mida ostja võib üldiste või konkreetsete eeskirjade alusel seoses lõpetatud ehitustööde ja nende juures kasutatavate materjalide või osade suhtes ette näha.

3. Tehnilised kirjeldused koostatakse järgmiselt:

a) viidates Euroopa standarditele, Euroopa tehnilistele tunnustustele või ühistele tehnilistele kirjeldustele, kui need on olemas, rahvusvahelistele standarditele või muule Euroopa standardiorganisatsioonide koostatud tehnilisele viitematerjalile või selle puudumisel samaväärsetele siseriiklikele materjalile. Igale viitele lisatakse märge "või samaväärne"; või

b) võttes aluseks võimsus- või talitlusnõuded; need peavad olema piisavalt üksikasjalikud, et pakkujad saaksid kindlaks määrata lepingu eesmärgi ja agentuur sõlmida lepingu; või

c) ühendades kaks koostamismeetodit.

4. Kui agentuur kasutab võimalust viidata lõike 3 punktis a nimetatud kirjeldustele, ei või ta pakkumist tagasi lükata põhjendusega, et see ei vasta nendele kirjeldustele, kui pakkuja või taotleja tõendab ostjale kõikide asjakohaste vahenditega, et pakkumine vastab esitatud nõudmistele vajalikul viisil.

5. Kui agentuur kasutab lõike 3 punktis b sätestatud võimalust nõuda võimsus- või talitlusnõuetel põhinevate kirjelduste täitmist, ei või ta tagasi lükata pakkumist, mis vastab Euroopa standardi üle võtnud siseriiklikule standardile, Euroopa tehnilisele tunnustusele või ühistele tehnilistele kirjeldustele, rahvusvahelisele standardile või Euroopa standardiorganisatsioonide koostatud tehnilisele näidismaterjalile, kui need kirjeldused on seotud vajalike võimsus- või talitlusnõuetega.

6. Välja arvatud erandjuhul, kui see on lepingu eset arvestades nõuetekohaselt põhjendatud, ei või nendes kirjeldustes viidata konkreetsele mudelile, päritolule, konkreetsele tootmisprotsessile, kaubamärgile, patentidele, tüübile, konkreetsele päritolule või tootmisprotsessile, mis asetaks teatavad tooted või ettevõtjad eelisseisundisse või tõrjuks need kõrvale. Kui lepingu eset ei ole võimalik kirjeldada piisavalt üksikasjalikult ja üldarusaadavalt, lisatakse viitele märge "või samaväärne".

Artikkel 71

1. Pakkumismenetluse dokumentides märgitakse selgelt, kas pakutav hind peab olem kindel ja muutumatu.

2. Muul juhul esitatakse pakkumismenetluse dokumentides tingimused ja/või valemid hindade muutmiseks lepingu kehtivusajal. Sel juhul võtab ostja eelkõige arvesse:

a) riigihanke objekti ja majanduslikku olukorda, milles leping teostatakse;

b) ülesannete ja lepingu liiki ja kehtivusaega;

c) oma finantshuve.

Artikkel 72

1. Ilma et see piiraks lepinguga ettenähtud karistuste kohaldamist, keelatakse taotlejatel või pakkujatel ja töövõtjatel, kes on süüdi valeandmete esitamises või on varasemate riigihangete puhul jätnud oma lepingulised kohustused olulisel määral täitmata, võtta osa kõikidest agentuuri üldeelarvest rahastatavatest lepingutest ja toetustest kuni kaks aastat alates rikkumise tuvastamisest, kui see on kinnitatud pärast töövõtja ärakuulamist.

Seda tähtaega võib pikendada kolme aastani, kui rikkumine kordub viie aasta jooksul alates esimesest rikkumisest.

Valeandmete esitamises süüdi olevatele pakkujatele või taotlejatele määratakse rahatrahv, mis on 2–10 % sõlmitud lepingu kogumaksumusest.

Töövõtjatele, kes on oma lepingulised kohustused jätnud olulisel määral täitmata, määratakse rahatrahv, mis on 2–10 % kõnealuse lepingu kogumaksumusest.

Seda määra võib suurendada 4–20 %ni, kui rikkumine kordub viie aasta jooksul alates esimesest rikkumisest.

2. Artikli 43 lõike 1 punktides a, c ja d nimetatud juhtudel keelatakse taotlejatel või pakkujatel võtta osa kõikidest lepingutest ja toetustest kuni kaks aastat alates rikkumise tuvastamisest, kui see on kinnitatud pärast töövõtja ärakuulamist.

Artikli 43 lõike 1 punktides b ja e nimetatud juhtudel keelatakse taotlejatel või pakkujatel võtta osa kõikidest lepingute ja toetustega seotud menetlustest vähemalt üks aasta ja kuni neli aastat alates kohtuotsuse teatavakstegemisest.

Seda tähtaega võib pikendada viie aastani, kui rikkumine kordub viie aasta jooksul alates esimesest rikkumisest või esimesest kohtuotsusest.

3. Artikli 43 lõike 1 punktis e nimetatud juhud on järgmised:

a) nõukogu 26. juuli 1995. aasta aktiga [1] koostatud Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsiooni artiklis 1 nimetatud pettusejuhud;

b) nõukogu 26. mai 1997. aasta aktiga [2] koostatud Euroopa ühenduste ametnike või Euroopa Liidu liikmesriikide ametnikega seotud korruptsiooni vastast võitlemist käsitleva konventsiooni artiklis 3 nimetatud korruptsioonijuhud;

c) nõukogu 21. detsembri 1998. aasta ühismeetme 98/733/JSK, Euroopa Liidu liikmesriikides kuritegelikku ühendusse kuulumise tunnistamise kohta kuriteoks [3] artikli 2 lõikes 1 määratletud kuritegelikus ühenduses osalemise juhud;

d) nõukogu 10. juuni 1991. aasta direktiivi 91/308/EMÜ rahandussüsteemi rahapesu eesmärgil kasutamise vältimise kohta [4] artiklis 1 määratletud rahapesujuhud.

Artikkel 73

1. Ostja aktsepteerib rahuldava tõendina selle kohta, et taotleja või pakkuja ei ole ühes artikli 43 lõike 1 punktis a, b või e kirjeldatud olukorras, viimase karistusregistri väljavõtte esitamist või selle puudumisel viimase samaväärse dokumendi esitamist, mille on välja andnud päritolu- või lähteriigi justiits- või haldusasutus, mis tõendab, et need nõuded on täidetud.

2. Ostja aktsepteerib rahuldava tõendina selle kohta, et taotleja või pakkuja ei ole artikli 43 lõike 1 punktis d kirjeldatud olukorras, asjaomase riigi pädeva asutuse väljaantud viimast tõendit.

Kui asjaomases riigis niisugust tõendit välja ei anta, võib selle asendada huvitatud isiku vandetõotusega, mille ta annab oma päritolu- või lähteriigi justiits- või haldusasutuse, notari või kvalifitseeritud kutseorganisatsiooni ees.

3. Sõltuvalt selle riigi õigusaktidest, kus pakkuja või taotleja on asutatud, on lõigetes 1 ja 2 nimetatud dokumendid seotud juriidiliste isikutega ja/või füüsiliste isikutega ja kui ostja peab seda vajalikuks, ka ettevõtjate juhatajate või muude isikutega, kellel on volitused esindada taotlejat või pakkujat, teha nende eest otsuseid või kontrollida neid.

Artikkel 74

1. Agentuur koostab selged ja mittediskrimineerivad valikukriteeriumid.

2. Järgmisi valikukriteeriume kohaldatakse igas hankemenetluses:

a) pakkuja või taotleja sobivus menetluses osalemiseks, kui artiklites 43 ja 44 nimetatud võimalikud välistamispõhjused on kontrollitud;

b) pakkuja finants-, majandus-, tehnilise ja kutsealase suutlikkuse hindamise kriteeriumid. Ostja võib ette näha suutlikkuse miinimumtaseme, millest allpool taotlejat ei või valida.

3. Igalt pakkujalt või taotlejalt võib taotleda tõendeid selle kohta, et siseriikliku õiguse kohaselt on tal volitused lepingut täita, mida tõendab tema kuulumine kutse- või äriregistrisse, vandetõotus või tunnistus, teatud organisatsiooni kuulumine, selleks tööks vajaliku loa olemasolu või kuulumine käibemaksukohustuslaste registrisse.

4. Agentuur nimetab hanketeates, osalemiskutses või pakkumise kutses, milliste andmete alusel kontrollitakse pakkujate või taotlejate õiguslikku seisundit ja õigusvõimet.

5. Teave, mida ostja nõuab taotlejalt või pakkujalt finants-, majandus-, tehnilise või kutsealase suutlikkuse tõendamiseks, peab olema seotud ainult lepingu esemega ning arvesse tuleb võtta ettevõtjate õigustatud huve, mis on seotud eelkõige ettevõtja tehniliste ja ärisaladuste kaitsmisega.

---

[1] EÜT C 316, 27.11.1995, lk 48.
[2] EÜT C 195, 25.6.1997, lk 1.
[3] EÜT L 351, 29.12.1998, lk 1.
[4] EÜT L 166, 28.6.1991, lk 77. Direktiivi on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/97/EÜ (EÜT L 344, 28.12.2001, lk 76).

Artikkel 75

1. Majandus- ja finantssuutlikkust võib tõendada ühe või mitme järgmise dokumendiga:

a) asjakohane pangaõiend või ametialase vastutuskindlustuse tõend;

b) bilansiaruanded või bilansiaruannete väljavõtted vähemalt kahe viimase suletud eelarveaasta kohta, kui ettevõtja asukohariigi äriühinguõiguse kohaselt tuleb bilanss avaldada;

c) väljavõte ettevõtja kogukäibe ja käibe kohta, mis on seotud lepinguga hõlmatud ehitustööde, tarnete või teenustega kõige rohkem kolme viimase majandusaasta jooksul.

2. Kui pakkuja või taotleja ei saa mõnel erandlikul põhjusel, mida ostja loeb põhjendatuks, esitada ostja nõutud dokumente, võib ta tõestada oma majandus- ja finantssuutlikkust muul viisil, mida ostja peab asjakohaseks.

3. Ettevõtja võib vajadusel ja konkreetse lepingu puhul toetuda muude üksuste suutlikkusele, olenemata õiguslikest sidemetest nende üksustega. Sel juhul tuleb ostjale tõestada, et tal on käsutada lepingu täitmiseks vajalikud vahendid, esitades näiteks üksustelt saadud kohustuse anda oma vahendid ettevõtja käsutusse.

Artikkel 76

1. Ettevõtjate tehnilist ja kutsealast suutlikkust hinnatakse ja kontrollitakse lõigete 2 ja 3 kohaselt. Kohaletoomis- või paigaldustoiminguid eeldavate tarnete hankemenetlustes ning teenuste ja/või ehitustööde hankemenetlustes hinnatakse niisugust suutlikkust eelkõige seoses oskusteabe, tulemuslikkuse, kogemuste ja usaldusväärsusega.

2. Olenevalt tarnete, teenuste või ehitustööde laadist, kogusest või ulatusest ja eesmärgist võib ettevõtjate tehnilist ja kutsealast suutlikkust tõendada järgmiste dokumentide alusel:

a) teenuseosutaja või töövõtja ja/või äriühingu juhtkonna ning eelkõige teenuste osutamise ja ehitustööde teostamise eest vastutavate isikute haridust ja kutsekvalifikatsiooni tõendavad dokumendid;

b) loetelu:

   i) viimase kolme aasta jooksul osutatud põhiliste teenuste ja põhiliste tarnete loetelu koos maksumuse, kuupäevade ja asjaomaste avalik-õiguslike või eraõiguslike saajatega;

   ii) viimase viie aasta jooksul teostatud ehitustööd koos summade, kuupäevade ja kohaga. Kõige tähtsamate ehitustööde loetelule lisatakse tõendid rahuldava teostamise kohta, märkides, kas need on teostatud professionaalsel tasemel ja kas need on lõplikult valmis;

c) tehnilise varustuse ja töövahendite kirjeldus, mida teenuse osutaja või tööettevõtja teenuslepingu või ehitustööde lepingu täitmisel on kasutanud;

d) tarnete ja teenuste kvaliteedi tagamiseks kasutatud meetmete kirjeldus ning teenuse osutaja või tööettevõtja uurimis- ja arendussüsteemide kirjeldus;

e) tehniliste töötajate või tehniliste üksuste nimekiri sõltumata sellest, kas nad töötavad vahetult teenuse osutaja või tööettevõtja juures või mitte, eelkõige kvaliteedikontrolli eest vastutavate isikute nimekiri;

f) tarnete puhul: näidised, kirjeldused ja/või autentsed fotod ja/või ametlike kvaliteedikontrolli asutuste või tunnustatud asutuste välja antud tunnistused, mis tõendavad toodete vastavust kehtivatele tehnilistele kirjeldustele või standarditele;

g) tõend teenuseosutaja või töövõtja töötajate ja juhtkonna liikmete aasta keskmise arvu kohta kolme viimase aasta jooksul;

h) selgitus selle kohta, millise lepinguosa suhtes teenuseosutaja või tööettevõtja kavatseb sõlmida allhankelepinguid.

Kui esimese lõigu punkti b alapunktis i nimetatud teenused osutatakse või kaubad tarnitakse agentuurile, tõendatakse täitmist pädeva asutuse väljaantud või allkirjaga kinnitatud tõendiga.

3. Kui osutatavad teenused või tarnitavad tooted on komplekssed või erandlikult vajalikud teatavaks eesmärgiks, võib tehnilist ja kutsealast suutlikkust tõendada kontrollimisega, mida teeb ostja või ostja nimel teenuseosutaja või tööettevõtja asukohariigi pädev ametiasutus, kui asutus on nõus seda tegema. Niisugused kontrollimised on seotud tarnija tehnilise suutlikkuse ja tootmisvõimsusega ning vajaduse korral selle uurimis- ja arendussüsteemide ja kvaliteedikontrolli meetmetega.

4. Teenuse osutaja või tööettevõtja võib vajadusel ja konkreetse lepingu puhul toetuda muude üksuste suutlikkusele, olenemata õiguslikest sidemetest nende üksustega. Sel juhul tuleb ostjale tõestada, et tal on käsutada lepingu täitmiseks vajalikud vahendid, esitades näiteks üksustelt saadud kohustuse anda oma vahendid ettevõtja käsutusse.

Artikkel 77

1. Lepingud sõlmitakse ühel järgmisel viisil:

a) vähempakkumise teel, mille puhul leping sõlmitakse nõuetekohase ja sätestatud tingimustele vastava madalaima hinnaga pakkumise kohta;

b) majanduslikult soodsaima pakkumise valimisega.

2. Majanduslikult soodsaim pakkumine on parima hinna ja kvaliteedi suhtega pakkumine, võttes arvesse lepingu esemega põhjendatud kriteeriume, näiteks määratud hind, tehnilised eelised, esteetilised ja funktsionaalsed omadused, keskkondlikud omadused, jooksvad kulud, tasuvus või tarnetähtajad, müügijärgne teenindamine ja tehniline abi.

3. Ostja esitab hanketeates või tehnilistes kirjeldustes majanduslikult soodsaima pakkumise määratlemiseks valitud kriteeriumide kaalu.

Hinnale antud kaal võrreldes muude kriteeriumidega ei või põhjustada hinnakriteeriumi väljajätmist töövõtja valimisel.

Kui erandjuhul ei ole kaalu andmine tehniliselt võimalik, eelkõige lepingu eseme tõttu, esitab ostja üksnes kohaldatavad kriteeriumid kahanevas tähtsuse järjekorras.

Artikkel 78

1. Kui teatava lepingu puhul tunduvad pakkumishinnad põhjendamatult madalad, nõuab ostja enne selliste pakkumiste tagasilükkamist ainult sel põhjusel kirjalikke täpsustusi pakkumise koostisosade kohta, mida ta asjakohaseks peab, ning kontrollib neid pärast osapoolte nõuetekohast ärakuulamist, võttes arvesse esitatud selgitusi.

Ostja võib eelkõige arvesse võtta selgitusi, mis on seotud:

a) tootmisprotsessi, teenuste osutamise või ehitusmeetodi majanduslikkusega;

b) valitud tehniliste lahendustega või pakkujale erandlikult soodsate tingimustega;

c) pakkumise originaalsusega.

2. Kui ostja teeb kindlaks, et pakkumishind on põhjendamatult madal saadud riigiabi tõttu, võib ta ainult sel põhjusel pakkumise tagasi lükata, kui pakkuja ei tõesta ostja määratud põhjendatud aja jooksul, et kõnealune abi on antud lõplikult ja kooskõlas riigiabi käsitlevate ühenduse eeskirjades ettenähtud menetluste ja otsustega.

Artikkel 79

1. Agentuur kehtestab pakkumiste ja osalemistaotluste vastuvõtmiseks piisavalt pikad kalendripäevades väljendatud tähtajad, mis võimaldavad huvitatud isikutel põhjendatud ja asjakohase aja jooksul oma pakkumisi ette valmistada ja esitada, võttes eelkõige arvesse lepingu keerukust, vajadust teha kontrollkäik tegevuskohta või tehnilistele kirjeldustele lisatud dokumentidega tutvumist tegevuskohas.

2. Avatud menetlustes on pakkumiste vastuvõtmise tähtaeg vähemalt 52 päeva alates pakkumise kutse saatmiskuupäevast.

3. Piiratud menetluses ja läbirääkimistega menetluses, kui avaldatakse hanketeade, on osalemistaotluste vastuvõtmise tähtaeg vähemalt 37 päeva alates hanketeate saatmiskuupäevast.

Piiratud menetluses artiklis 68 sätestatud piirmäärast kõrgema maksumusega lepingute sõlmimiseks on pakkumiste vastuvõtmise tähtaeg vähemalt 40 päeva alates pakkumise kutse saatmiskuupäevast.

Artiklis 65 nimetatud piiratud menetluses on pakkumiste vastuvõtmise tähtaeg vähemalt 21 päeva alates pakkumise kutse saatmiskuupäevast.

4. Kui agentuur on saatnud artikli 55 kohaselt avaldamiseks eelteate, mis sisaldab kogu hanketeates nõutavat teavet, vähemalt 52 päeva ja hiljemalt 12 kuud enne hanketeate saatmiskuupäeva, võib pakkumiste vastuvõtmise tähtaega üldiselt vähendada 36 päevani, kuid mitte mingil juhul alla 22 päevani hanketeate saatmiskuupäevast avatud menetluse puhul, või seda võib vähendada 26 päevani alates pakkumise kutse saatmiskuupäevast piiratud menetluse puhul.

Artikkel 80

1. Kui taotlus on esitatud aegsasti enne pakkumiste esitamise tähtaega, saadetakse tehnilised kirjeldused ja täiendavad dokumendid kuue kalendripäeva jooksul alates taotluse saamisest kõikidele ettevõtjatele, kes on soovinud tehnilisi kirjeldusi või avaldanud huvi pakkumise esitamise vastu.

2. Kui taotlus on esitatud aegsasti, antakse tehniliste kirjeldustega seotud lisateave üheaegselt kõikidele ettevõtjatele, kes on soovinud saada tehnilisi kirjeldusi või avaldanud huvi pakkumise esitamise vastu, hiljemalt kuue päeva jooksul enne pakkumiste vastuvõtmise tähtaja lõppu; kui teabetaotlus on esitatud kuni kaheksa kalendripäeva jooksul enne pakkumiste vastuvõtmise kuupäeva, vastatakse nii kiiresti kui võimalik pärast taotluse saamist.

3. Kui ükskõik mis põhjusel ei ole võimalik tehnilisi kirjeldusi ja täiendavaid dokumente anda lõigetes 1 ja 2 nimetatud tähtaegade jooksul või kui pakkumisi võib teha alles pärast kontrollkäiku tegevuskohta või pärast tehnilistele kirjeldustele lisatud dokumentidega tutvumist tegevuskohas, pikendatakse artiklis 79 nimetatud pakkumiste vastuvõtmise tähtaegu, et võimaldada kõikidel ettevõtjatel tutvuda pakkumiste ettevalmistamiseks nõutava teabega. Tähtaja pikendamine tehakse teatavaks asjakohasel viisil vastavalt artiklites 55–58 sätestatule.

4. Kui kõik pakkumise kutse dokumendid on vabalt, täielikult ja otse kättesaadavad elektrooniliselt, esitatakse artikli 55 lõikes 3 nimetatud hanketeates Interneti-aadress, kus nende dokumentidega saab tutvuda.

Sel juhul tehakse kõik täiendavad dokumendid ja lisateave samuti vabalt, täielikult ja otse kättesaadavaks niipea, kui need on esitatud ettevõtjatele, kes on soovinud saada tehnilisi kirjeldusi või avaldanud huvi pakkumise esitamise vastu.

Artikkel 81

1. Kui nõuetekohaselt põhjendatud kiireloomulisuse tõttu ei ole võimalik artikli 79 lõikes 3 sätestatud tähtaegu järgida, võib agentuur kehtestada järgmised kalendripäevades väljendatud tähtajad:

a) osalemistaotluste vastuvõtmise tähtaeg vähemalt 15 päeva alates hanketeate saatmiskuupäevast;

b) pakkumiste vastuvõtmise tähtaeg vähemalt kümme päeva alates pakkumise kutse esitamise päevast.

2. Kui tehniliste kirjeldustega seotud lisateavet on taotletud aegsasti, saadetakse see kõikidele taotlejatele hiljemalt neli kalendripäeva enne pakkumiste vastuvõtmise tähtaja lõppu.

3. jagu

Pakkumiste ja osalemistaotluste läbivaatamine

Artikkel 82

1. Osalemistaotlused esitatakse kirja, faksi või e-posti teel; faksi või e-posti teel esitatud taotlused kinnitatakse kirjaga enne artiklis 79 sätestatud tähtaegade lõppu.

2. Pakkujad võivad pakkumisi esitada:

a) posti teel, mille puhul tuleb pakkumise kutsega seotud dokumentides märkida, et saatmise kuupäevaks loetakse tähitud kirja postitemplil olev kuupäev; või

b) käsipostiga agentuuri tööruumidesse isiklikult pakkuja või volitatud isiku, ka kullerteenuse abil; sel juhul tuleb pakkumise kutsega seotud dokumentides märkida lisaks artikli 69 lõike 2 punktis a nimetatud teabele ka talitus, kuhu pakkumised tuleb allkirjastatud ja kuupäevastatud tõendi vastu esitada.

3. Kui pakkumised saadetakse kirja teel, tuleb saladuse hoidmiseks ja raskuste vältimiseks peab pakkumise kutse sisaldama järgmine märget:

"Pakkumised esitatakse pitseeritud ümbrikus, mis omakorda on pandud teise pitseeritud ümbrikusse. Sisemisele ümbrikule tuleb lisaks pakkumise kutses nimetatud talituse nimele, kellele kiri on adresseeritud, kirjutada "Pakkumise kutse – postitöötlemisel mitte avada". Isekleepuvad ümbrikud tuleb sulgeda kleeplindiga, millele saatja paneb oma allkirja."

Artikkel 83

1. Kõik artikli 82 lõigete 1 ja 2 kohased osalemistaotlused ja pakkumised avatakse.

2. Kui lepingu maksumus ületab artikli 66 lõikes 2 sätestatud piirmäärad, määrab vastutav eelarvevahendite käsutaja komisjoni, kes pakkumised avab.

Komisjon moodustatakse vähemalt kolmest isikust, kes esindavad vähemalt kahte agentuuri organisatsiooniüksust, millest üks ei või olla teise alluvuses. Nimetatud isikud peavad vältima igasugust huvide konflikti.

3. Üks või mitu avamiskomisjoni liiget märgib oma nimetähed pakkumise saatmiskuupäeva ja -aega tõendavatele dokumentidele.

Nad märgivad oma nimetähed ka:

a) iga pakkumise igale leheküljele; või

b) esilehele ja iga pakkumise finantsandmeid sisaldavatele lehekülgedele, kusjuures algpakkumise terviklikkuse tagab pitseriga sulgemise teel või muul samaväärsel viisil talitus, kes ei allu eelarve kinnitamise talitusele.

Kui leping sõlmitakse enampakkumise teel artikli 77 lõike 1 punkti a kohaselt, avalikustatakse nõuetele vastavates pakkumistes esitatud hinnad.

Komisjoni liikmed kirjutavad alla vastuvõetud pakkumiste avamise protokollile, milles tehakse kindlaks pakkumised, mis vastavad nõuetele, ja pakkumised, mis ei ole nõuetekohased, ning põhjendatakse viimaste tagasilükkamist, viidates artiklis 82 nimetatud pakkumiste esitamise viisidele.

Artikkel 84

1. Hindamiskomisjon hindab ja järjestab kõik nõuetele vastavateks kuulutatud osalemistaotlused eelnevalt teatavaks tehtud välistamis-, valiku- ja lepingu sõlmimise kriteeriumide alusel.

Hindamiskomisjon, mille nimetab vastutav eelarvevahendite käsutaja, peab esitama nõuandva arvamuse lepingute kohta, mille maksumus on artikli 66 lõikes 2 nimetatud piirmäärast kõrgem.

2. Hindamiskomisjon moodustatakse vähemalt kolmest isikust, kes esindavad vähemalt kahte asjaomase agentuuri organisatsiooniüksust, millest üks ei või olla teise alluvuses. Nimetatud isikud peavad vältima igasugust huvide konflikti. Hindamiskomisjon võib koosneda samadest liikmetest kui avamiskomisjon.

3. Osalemistaotlused ja pakkumised, mis ei vasta pakkumismenetluse dokumentides sätestatud kõikidele olulistele nõuetele või erinõutele, kõrvaldatakse.

Hindamiskomisjon võib siiski paluda taotlejatel või pakkujatel esitada ettenähtud tähtaja jooksul lisamaterjali või selgitusi esitatud dokumentide kohta seoses väljajätmis- ja valikukriteeriumidega.

4. Artiklis 78 osutatud põhjendamatult madalate hindadega pakkumiste puhul nõuab hindamiskomisjon kogu olulist teavet pakkumise sisu kohta.

Artikkel 85

Käesolevad finantssätted ei mõjuta liikmesriikide meetmeid, mis on võetud EÜ asutamislepingu artikli 296 või direktiivi 92/50/EMÜ artikli 4, nõukogu 14. juuni 1993. aasta direktiivi 93/36/EMÜ, millega kooskõlastatakse riigihanke tarnelepingute menetlused [1] artikli 2 või nõukogu 14. juuni 1993. aasta direktiivi 93/37/EMÜ, millega kooskõlastatakse riigihanke ehituslepingute menetlused [2] artikli 2 alusel.

IV JAOTIS

RAAMATUPIDAMISARUANNETE KONTROLL, AUDIT JA ESITAMINE

Artikkel 86

Tegevjuht esitab iga kolme kuu järel juhtorganile aruande tulude ja kulude teostamise kohta eelnenud kolme kuu jooksul ja alates eelarveaasta algusest.

Artikkel 87

1. Agentuuri poolt hallatavate kulude ja tulude välisaudit viiakse läbi pärast iga eelarveaasta lõppu.

2. Lisaks võib juhtorgan tegevjuhi või liikmesriigi ettepanekul millal tahes määrata välisaudiitorid, kelle ülesanded ja töölevõtmise tingimused ta kindlaks määrab.

3. Välisauditeid silmas pidades luuakse kuueliikmeline audiitorite kolleegium. Juhtorgan määrab liikmesriikide esitatud kandidaatide hulgast igal aastal kaks liiget kolme aasta pikkuseks ametiajaks, mis ei ole pikendatav. Kandidaadid peavad olema liikmesriigi riikliku auditeerimisasutuse liikmed ja pakkuma oma turvalisuse ja sõltumatuse kohta piisavaid tagatisi. Nad peavad olema vajaduse korral kättesaadavad ülesannete täitmiseks agentuuri nimel. Kõnealuste ülesannete täitmisel:

a) maksab kolleegiumi liikmetele jätkuvalt palka nende päritoluriigi auditeerimisasutus ja nad saavad agentuurilt ainult hüvitusi lähetuskulude eest vastavalt eeskirjadele, mis kehtivad sama astme Euroopa ühenduste ametnikele;

b) küsivad ja saavad nad juhiseid ainult juhtorganilt; audiitorite kolleegium ja selle liikmed on oma auditeerimisvolituste piires täiesti sõltumatud ja vastutavad üksnes välisauditi läbiviimise eest;

c) annavad nad oma ülesannetest aru ainult juhtorganile;

d) kontrollivad nad, kas agentuuri hallatavad tulud ja kulud on teostatud kooskõlas kehtivate õigusnormide ja usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega, st säästlikkuse, mõjususe ja tõhususe põhimõtetega.

4. Audiitorite kolleegium valib igal aastal järgnevaks eelarveaastaks endale esimehe. Kolleegium võtab vastu selle liikmete läbi viidud auditite kehtivad eeskirjad, mis on kooskõlas kõige kõrgemate rahvusvaheliste nõuetega. Audiitorite kolleegium kiidab oma liikmete koostatud auditiaruanded heaks enne, kui edastab need tegevjuhile ja juhtkomiteele.

5. Enne oma ülesannete täitmist peavad agentuuri tulude ja kulude auditeerimise eest vastutavad isikud olema saanud heakskiidu juurdepääsuks nõukogu valduses olevale salastatud teabele vähemalt "Secret UE" tasemel või vajaduse korral samaväärse heakskiidu liikmesriigilt. Kõnealused isikud tagavad, et nad peavad kinni sellise teabe salastatusest ja kaitsevad andmeid, mis neile nende auditeerimisülesande käigus teatavaks saavad, kooskõlas kõnealuse teabele ja andmetele kehtivate eeskirjadega.

6. Agentuuri tulude ja kulude auditeerimise eest vastutavatel isikutel on viivitamatult ja ilma sellest eelnevalt teatamata juurdepääs kõnealuste tulude ja kuludega seotud dokumentidele ja kõigi andmekandjate sisule ning ruumidele, kus nimetatud dokumente ja andmekandjaid hoitakse. Nad võivad teha koopiaid. Agentuuri tulude ja kulude teostamisega tegelevad isikud pakuvad tegevjuhile ja kõnealuste kulude auditeerimise eest vastutavatele isikutele nende ülesanne täitmise juures vajalikku abi. Audiitorite poolt läbi viidavate auditite kulud rahastatakse agentuuri üldeelarvest.

[1] EÜT L 199, 9.8.1993, lk 1. Direktiiv on tunnistatud kehtetuks direktiiviga 2004/18/EÜ.
[2] EÜT L 199, 9.8.1993, lk 54. Direktiiv on tunnistatud kehtetuks direktiiviga 2004/18/EÜ.

Artikkel 88

1. Tegevjuht koostab ja esitab peaarvepidaja abiga eelarveaastale järgneva aasta 31. märtsiks audiitorite kolleegiumile läbivaatamiseks ja arvamuse esitamiseks raamatupidamise aastaaruande, aastabilansi ning tegevusaruande eelnõud.

2. Raamatupidamise aastaaruandes näidatakse iga agentuuri hallatava eelarve kohta assigneeringud, võetud kulukohustused ja makstud kulud ning mitmesugused tulud ning liikmesriikidelt ja muudelt osapooltelt laekunud tulud. Bilansis näidatakse aktivana kõiki agentuuri kuuluvaid varasid, võttes arvesse nende amortiseerumist ja kadusid või arvelt mahavõtmist, ning näidatakse reserve passivana.

3. Audiitorite kolleegium annab nende lõikes 2 viidatud dokumentide kohta oma arvamuse ja esitab tähelepanekud eelarveaastale järgneva aasta 15. juuniks.

4. Eelarveaastale järgneva aasta 31. juuliks esitab tegevjuht juhtorganile lõikes 2 viidatud dokumendid koos audiitorite kolleegiumi arvamuse ja tähelepanekutega, millele ta lisab oma vastused neile.

5. Juhtorgan kiidab raamatupidamise aastaaruande ja aastabilansi heaks. Juhtorgan kinnitab tegevjuhi ja peaarvepidaja eelarve täitmise kõnealusel eelarveaastal.

6. Raamatupidamise aastaaruanne ja aastabilanss avaldatakse pärast nende kinnitamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

7. Peaarvepidaja säilitab kõik raamatupidamisaruanded ja varaloendid viie aasta jooksul alates kuupäevast, mil kõnealuse eelarve täitmine kinnitati.

Artikkel 89

1. Iga eelarveaasta saldo kirjendatakse järgneva eelarveaasta eelarvesse tuluna või maksete assigneeringutena olenevalt sellest, kas tegu on eelarve ülejäägi või puudujäägiga.

2. Arvestuslikud tulud või maksete assigneeringud kantakse järgneva aasta eelarvesse eelarvemenetluse käigus.

3. Pärast iga eelarveaasta assigneeringute heakskiitmist kirjendatakse paranduseelarve abil järgmise eelarveaasta eelarvesse kõik eelarvestustega võrreldes tekkinud lahknevused.